



BÁNOVSKÉ NOVINY

regionálne noviny občanov mesta a okresu Bánovce nad Bebravou

Ročník XV.

21. december 2020

Číslo 49-50

Nepredajné



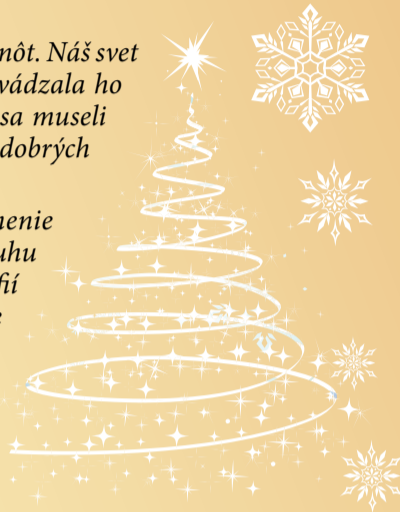
Vážení občania mesta a mestských častí,

udalosti tohto roka nás všetkých priviedli k zamysleniu a prehodnoteniu rebríčka hodnôt. Náš svet sa v mnohom preniesol do online priestoru a celý rok na nás kládol nové nároky, sprevádzala ho neistota, obavy a u mnohých, ako aj u mňa, zápas s ťažkou chorobou. Čiastočne sme sa museli vzdať toho najprirodzenejšieho - ľudského kontaktu a úsmevu. Iste, sme už unavení z dobrých rád, odporúčaní a usmernení, často na nás dolieha zúfalstvo i zlosť.

Veľmi si želim, aby počas sviatkov utíchli vášne a my sme našli pokoj, porozumenie a súznenie. Aby sme sa opäť tešili i z malých radostných okamihov, vychutnali si spoločné stolovanie v kruhu najbližších a pod vianočným stromčekom objavili čaro rodinných príbehov a rozhovorov, starých fotografií alebo spomienok na krásne zážitky. Zavolajme vzdialeným príbuzným či starým priateľom a nešetrite úsmevom, je ho počuť i v telefóne. Skloňme sa k modlitbe alebo tichej myšlienke na lepšie zajtrajšky.

Milí Bánovčania, k nadchádzajúcim vianočným sviatkom a do nového roka 2021 Vám prajem to, čo nemožno vyvážiť ani zlatom - zdravie a blízkosť spriaznených osôb. Prajem si, aby sme sa stali silnejšími, no aby naše srdcia nezatrpkli, ale zostali otvorené a bili pre dobré skutky. Aby sa medzi ľuďmi šírila jedine človečina, pozitívne myslenie a láskavosť.

Rudolfa Novotná, primátorka mesta



Slávnostné
požehnanie
nového
kolumbária



Príhovory
predstaviteľov
bánovských cirkví
k vianočným
sviatkom



Adventné
posolstvo
profesora
Jaromíra
Pastoreka



Decembrové mestské zastupiteľstvo

Pätnásteho decembra sa uskutočnilo posledné tohoročné, v poradí 17. zasadanie Mestského zastupiteľstva v Bánovciach nad Bebravou, čím poslanci a primátorka uzavreli prvú polovicu svojho volebného obdobia. Rokovanie v Kultúrnom dome v Dolných Ozorovciach viedla primátorka Rudolfa Novotná za účasti trinástich poslancov, šiesti sa ospravedlnili najmä kvôli karanténe. Hlavnou témou bol vyrovnaný rozpočet mesta na budúci rok.

Po schválení programu zasadania zložil poslancovský sľub nový poslanec Michal Morávek, ktorý vo volebnom obvode Biskupice nahradil zosnulého dlhoročného poslanca a predsedu výboru mestskej časti Milana Igaza.

Schválením uznesenia č. 420 - návrhu Doplnku č. 8 k VZN č. 85 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sa poplatky zvýšili. Nakoľko sa pri tvorbe poplatku v meste pre rok 2021 vychádzalo z očakávaných nákladov na odpadové hospodárstvo v roku 2020, **sadzba miestneho poplatku pre rok 2021 sa oproti predchádzajúcemu kalendárnemu roku navyšuje z 0,0957 eur/**

osoba/deň, čo činí 35,02 €/osoba/rok na 0,1095 €/osoba/deň, čo činí 39,96 eur/osoba/rok. Uvedený poplatok predstavuje maximálnu možnú sadzbu, ktorú zákon umožňuje. Rovnakým percentom (14%) sa zvyšuje aj sadzba poplatku pre množstvom zber pre 110l nádobu, 120l nádobu a 1100l nádobu zo súčasných 0,03 €/liter/odvoz na **0,035 €/liter/odvoz.** Náklady mesta na likvidáciu odpadu ovplyvňuje najmä výška platieb za zber a likvidáciu komunálneho odpadu, prevádzka zberného dvora, nákup odpadových nádob a kompostérov, výška zákonom stanovených poplatkov (odvodov) za uloženie odpadov, ale aj nová povin-

nosť samospráv zriadiť separáciu a zvoz kuchynských odpadov z domácností a ostatné súvisiace náklady. **Poslanci opäť zdôrazňovali potrebu dôsledného triedenia odpadov a dodržiavanie pravidiel v prípade nadrozmerných odpadov z domácností, ktoré je potrebné odviezť na zberný dvor, či minimalizáciu vytriedeného odpadu (stláčanie kartónov a plastových obalov), aby boli zberné nádoby využívané efektívne.** Rozprávalo sa aj o zámere zavedenia čipovania a váženia nádob na komunálny odpad s cieľom zefektívnenia ich rozmiestnenia a zvozu.

Schválené bolo aj uznesenie č. 421 k návrhu doplnku č. 8 k VZN č. 86

o miestnych daniach s úpravou, čím sa mierne zvýšili poplatky za užívanie verejného priestranstva. „Hlavným dôvodom zvýšenia sadzieb dane za užívanie verejného priestranstva za účelom trvalého parkovania nie je naplnenie mestského rozpočtu, ale nedostatok parkovacích miest pred jednotlivými bytovými domami. Snahou je, aby existujúce parkovacie miesta boli využívané čo najväčším počtom obyvateľov,“ tolko z dôvodovej správy.

Uznesením č. 422 bol schválený Doplnok č. 7 k VZN č. 96 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka ZUŠ, dieťa MŠ, dieťa školského

Pokračovanie na 3. strane >>

Vojnové
spomienky
Márie Mištinovej
a Márie Hrkovej
na 25. december
1944



Anketa s tými,
pre ktorých
bol rok 2020
výnimočný

SIPA STREŠNÉ CENTRUM
038/768 2227 www.sipa.sk
REGIONÁLNY PREDAJCA
TERRAN
FAREBNÝ SVET STRIECH

SLUŽBY PREDAJOM NEKONČIA
ŠŤASTNÉ A VESELÉ VIANOCE A ZDRAVŠÍ NOVÝ ROK 2021

SOM poslanec, mám názor...

Dotácie štátu pre mesto počas pandémie

Žijeme v zložitej epidemiologickej a ekonomickej situácii, s ktorou všetci zápasíme od začiatku marca roku 2020. Tento rok bol rokom zabezpečovania opatrení vlády SR, opatrení RÚVZ, dodržiavania hygienických príkazov v súvislosti s ochorením COVID-19. V rámci väčšiny kompetencií nášho mesta, rokom obmedzovania činností prevádzok aj v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, zabezpečovaním dezinfekcie bytových domov, verejných priestranstiev, čo vyvrcholilo v mesiacoch október a november prípravou a zabezpečením celoplošného testovania obyvateľov mesta. Ak niekto, komu sú tieto informácie dostupné, v novinách uvedie, že vedenie mesta nedokáže v takejto dobe hospodáriť s finančnými prostriedkami, ktoré získalo ako dotáciu či refundáciu, či finančnú výpomoc, v čiastke „900 tisíc eur, ak nie už aj viac“, tak je potrebné tieto účelovo a zjednodušene napísané informácie podložiť reálnymi faktami z rozpočtu mesta.

Nadväzne na pandémiu došlo v priebehu roka 2020 k výpadku príjmov mesta – predovšetkým v kategórii výnosu dane z príjmov fyzických osôb, ako najdôležitejšieho zdroja financovania samosprávy mesta. Vzhľadom na uvedené naše mesto, tak ako aj iné mestá a obce, požiadalo Ministerstvo financií SR o návratnú finančnú výpomoc v odhadovanej výške výpadku uvedenej dane v sume 437 614 eur. Jedná sa o bezúročný úver, ktorý

mesto bude splácať 4 roky, a to 2024 - 2027. Podobne nadväzne na mimoriadnu situáciu, kedy v období mesiacov marec, apríl, máj boli zatvorené materské školy, mesto požiadalo o dotáciu z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na refundáciu mzdových nákladov v materských školách, ktorá bola určená na podporu udržania zamestnanosti v materských školách v sume 318 112,43 eur.

Tieto druhy príjmov **nepredstavujú finančné prostriedky navyše**, ale je to buď refundácia už zrealizovaných výdavkov, ktoré mesto muselo vynaložiť z vlastných zdrojov na ochranu pred šírením ochorenia COVID-19, alebo finančné prostriedky, ktoré boli a budú použité na zabezpečenie prevádzky materských škôl, vzhľadom na pretrvávajúci výpadok podielových daní. Táto dotácia na udržanie zamestnanosti v MŠ bola poskytnutá mestu až koncom augusta. Dovtedy mesto muselo finančné prostriedky vynaložiť z vlastných zdrojov, s tým, že neexistovala žiadna právna istota, či a najmä v akej výške dôjde ku kompenzácii už zrealizovaných výdavkov zo strany štátu. Pre mesto to znamenalo veľkú neistotu v oblasti finančného riadenia, a preto muselo radikálne pristúpiť k úspore na strane výdavkov pri zabezpečovaní svojich samosprávnych funkcií, veľakrát aj na úkor zabezpečenia bežnej údržby budov vo vlastníctve mesta, chodníkov, komunikácií a ostatných verejných priestranstiev.

V poslednom štvrtroku tohto roka mesto z úrovne štátu inkasovalo ešte tieto finančné prostriedky:

- na refundáciu, náhradu výdavkov súvisiacich s ochranou pred ochorením COVID 19, ktoré boli zaplatené mestom počas 1. vlny pandémie v prvom polroku v čiastke 38 618,33 eur,
- na refundáciu výdavkov za celoplošné testovanie počas 2 kôl v sume 31 896,31 eur,
- na refundáciu výdavkov súvisiacich s ochranou pred ochorením COVID 19 počas 1. vlny a 2. vlny pandémie pre základné školy (26 498 eur),
- na odmeny pre zamestnancov opatrovateľskej služby (14 861 eur),
- výdavky na digitalizáciu základných škôl na zabezpečenie dištančného vzdelávania (16 000 eur),
- výdavky na mimoriadne odmeny pedagogickým aj nepedagogickým zamestnancom základných škôl na úseku preneseného výkonu štátnej správy (25 836 eur).

To, ako mesto hospodáril s financiami v priebehu roka 2020 uvidíme pri spracovaní záverečného účtu mesta za rok 2020. Vtedy môžeme hodnotiť, či mesto bolo dobrým hospodárom. Ak mesto nakladalo s finančnými prostriedkami rozpočtovo zodpovedne, bude možné v priebehu roka 2021 aj realizovať naplánované investičné akcie, ktoré sa v priebehu roka 2020 ne realizovali, z dôvodu pandémie.

Zuzana Rydziová, poslankyňa MSZ a predsedníčka finančnej komisie

Ocenenie ministra pre Jitku Štiglicovú

Morálne ocenenie v rezorte školstva nesúce meno svätého Gorazda je najvyšším stupňom ocenenia za mimoriadne výsledky dosiahnuté vo výchove a vzdelávaní. Takýmto ocenením sa na našej Špeciálnej základnej škole v Bánovciach nad Bebravou môže pyšiť naša dlhoročná kolegyňa Jitka Štiglicová. Túto poctu si zaslúžila za svoj dlhoroč-

ný pedagogický prínos vo výchove a vzdelávaní mentálne postihnutých žiakov, ktorým s láskou odovzdávala svoje vedomosti, zručnosti a svojim vysoko profesionálnym prístupom sa z nich snažila vychovať plnohodnotných členov našej spoločnosti. Tešíme sa z jej úspechu a srdečne blahoželáme.

Jana Vlčková,
riaditeľka školy

Zber a vývoz komunálneho odpadu

Vzhľadom na blížiacu sa sviatky oznamujeme zmenu vývozu komunálneho odpadu a druhotných surovín:

52. týždeň roku 2020

Štvrtok 24.12.2020

– bez zmeny

Piatok 25.12.2020

– bez vývozu

Sobota 26.12.2020

– náhradný vývoz za piatok 25.12.2020

53. týždeň roku 2020

Štvrtok 31.12.2020

– bez zmeny

Piatok 1.1.2021

– bez vývozu

Sobota 2.1.2021

– náhradný vývoz za piatok 1.1.2021

Zároveň si Vás dovoľujeme požiadať o sprístupnenie odpadových nádob v čase od 6.00 do 18.00 h. V uvedenom čase žiadame užívateľov nádob, aby neparkovali vozidlá na určených stanovištiach na nádoby, prípadne inak neblokovali prístup. Viac informácií na tel. 038/7602383, Michal Vanko, vanko@tedos.sk.

Ďakujeme za pochopenie a zároveň si Vám dovoľujeme popriať pokojné a príjemné prežitie vianočných a novoročných sviatkov.

Tedos, spol. s r.o.

Zlá situácia v kraji, zakázané sú aj bohoslužby

Epidemiologická situácia v kraji sa zhoršila, župné nemocnice sú s personálom na hranici únosnosti. Pomôcť odľahčiť nápor na nemocnice by mali sprísnené opatrenia hygienikov. **Regionálne úrady verejného zdravotníctva s ohľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu v kraji sprísňujú opatrenia, a**

to nad rámec tých celoslovenských. Platia od soboty 19. decembra 2020 až do odvolania (minimálne do 10. januára 2021), pre sedem okresov Trenčianskeho kraja, vrátane okresu Bánovce nad Bebravou. Zakázané je konanie bohoslužieb, organizovanie hromadných podujatí aj s menším počtom účastníkov ako

šesť a predaj alkoholických nápojov na priamu konzumáciu. Na žiadosť župy z 29. októbra 2020 zareagovalo Ministerstvo zdravotníctva SR a do systému hospodárskej mobilizácie minulý týždeň zaradilo ďalšie 2 nemocnice v kraji – v Handlovej a Novom Meste nad Váhom, s celkovou kapacitou 100 lôžok. Odľahčiť by tak

mali lôžka Fakultnej nemocnice v Trenčíne aj 3 župných nemocníc v Bojniciach, Považskej Bystrici a Myjave. Pokyn na reprofilizáciu lôžok zatiaľ nedostala nemocnica v Bánovciach nad Bebravou, ktorú župa rovnako navrhla zaradiť do systému hospodárskej mobilizácie. Zdroj a viac informácií na www.tsk.sk

Ambulantná pohotovosť dospelých vydrží ďalší rok vďaka dotácii mesta

Potom, čo v Bánovciach zrušila svoju činnosť ambulancia detskej pohotovosti, hrozilo, že mesto príde aj o pohotovosť určenú dospelým. V novembri dostala primátorka mesta Rudolfa Novotná písomné oznámenie od poskytovateľa služby, že tento plánuje svoju činnosť ukončiť k 1. januáru 2021. Dôvodom boli zvyšujúce sa náklady spojené so zabezpečením prevádzky ambulancie. „Prevádzkovanie sa stalo neúnosným najmä pre situáciu týkajúcu sa covidu, nakoľko opatrenia, ktoré musíme na pohotovosti robiť, sú nákladné. Súvisia s ochrannými pros-

triedkami pre zamestnancov aj s pacientmi samotnými. Bohužiaľ, ministerstvo zdravotníctva na toto nijak nereflektovalo. To znamená, že prevádzkovanie ambulantnej pohotovostnej služby (APS) pre dospelých bez súčinnosti mesta je nemožné,“ objasnil redakcii situáciu predseda spoločnosti prevádzkujúcej službu APS v meste Bánovce Michal Bahelka. V časoch, kedy je obyvateľstvo, ale aj zdravotníctvo vyčerpané covidovými opatreniami, znamenala táto správa ďalší čierny mrak nad mestom. Primátorka Rudolfa Novotná preto iniciovala vzájomné rokovania

zúčastnených strán: „Oznam som rozposlala poslancom a ako štatutár mesta som začala veľmi náročné rokovania s poskytovateľom služieb APS. S poslanceckým zborom sme sa dohodli, že pomôžeme poskytovateľovi preklenúť finančné záležitosti a budeme aj my účastní pri poskytovaní danej služby.“ Vedenie mesta a poslanci na svojom poslednom tohtoročnom rokovaní rozhodli o finančnej podpore pre poskytovateľa. „Mestské zastupiteľstvo schválilo dotáciu 3500 eur na nájom ambulancie. Rozhodli sme sa, že 2 100 eur použijeme z finančnej rezervy Komisie pre so-

ciálne veci a zdravotníctvo a zvyšok peňazí uvoľníme z financií plánovaných pre korčuliarsku školu,“ vysvetlila primátorka. Otázka nad fungovaním pohotovosti pre dospelých v Bánovciach by mala byť teda zodpovedaná a podľa prevádzkovateľa túto službu s podporou mesta v Bánovciach udrží. „Vážim si prístup pani primátorky, lebo reagovala okamžite. Dohodli sme sa s mestom, že ak nám dokáže pomôcť s nákladmi súvisiacimi s nájomom, tak my dokážeme prevádzku zabezpečiť minimálne na ďalší rok 2021,“ dodal Michal Bahelka. Dana Legeňová

Testovanie ostáva len cez pracovné dni

„Testovanie v Nemocnici AGEL Bánovce budeme vykonávať v pracovných dňoch aj medzi sviatkami v nezmenených časoch ako doposiaľ. Čo sa týka situácie v nemocnici, aktuálne máme v nemocnici v dôsledku koronavírusu práceneschopných 21 zamestnancov, chod nemocnice sa však darí zabezpečiť,“ potvrdila Martina Pavliková, hovorkyňa nemocnice. Už len pripomíname, že doposiaľ bolo možné sa otestovať antigénovými testami každý pracovný deň od 8.00 do 12.00 h, po prestávke od 12.30 do 14.00 h. (r)

Ako počas sviatkov

V nadväznosti na sprísnené opatrenia ÚVZ SR a zákaz vychádzania vyhlásený vládou SR od 19. 12. 2020 Mestský úrad v Bánovciach nad Bebravou upravuje úradné hodiny na svojich pracoviskách platnosťou **od 21.12.2020 do 10.1.2021** nasledovne:

Mestský úrad

- **pokladňa** – otvorená pre verejnosť v pracovných dňoch v čase 8:00 – 10:00 h,
- **kancelária prvého kontaktu** – pre verejnosť zatvorená, k dispozícii nebude ani agenda overovania listín a podpisov,
- **matričný úrad** – pre verejnosť zatvorený, v prípade potreby zabezpečenia pohrebu žiadame občanov,

aby kontaktovali tel. číslo 0915 769 223,

• **ostatné pracoviská MsÚ** – pre verejnosť zatvorené, odporúča sa telefonická a elektronická komunikácia.

Zberný dvor

Funguje v obmedzenom režime v pracovných dňoch od 10:00 do 13:00 h, v dňoch 23.12., 31.12. a 2.1.2021 bude zberný dvor zatvorený, v sobotu 9.1.2021 otvorený v bežnom čase 8:00 do 12:00 h.

V prípade zmeny úradných a otváracích hodín budeme občanov informovať prostredníctvom vyvesených oznamov, rozhlasu a na webovej stránke www.banovce.sk. *Oznam MsÚ*

Nové kolumbárium v urnovom háji



Na cintoríne v Bánovciach nad Bebravou sa dokončilo nové kolumbárium. Je umiestnené v urnovom háji v areáli domu smútku. Urnová stena bola zatiaľ vybudovaná len v mestskej časti Malé Chlievany. Nové kolumbárium v meste tvorí 64 urnových schránok v štyroch blokoch. Do jednej urnovej schránky je možné ulo-

žiť až štyri urny zosnulých, môže tak slúžiť ako rodinná hrobka. Kolumbárium bolo financované z rozpočtu mesta v celkovej sume 35 879,34 eur. Správou kolumbária je poverená firma Tedos a prevádzka a prenájom urnových schránok sa riadi poriadkom pohrebísk a domov smútku podľa schváleného VZN č. 93.

Viacere samosprávy pristupujú k budovaniu kolumbárií vzhľadom na nedostatok klasických hrobových miest, ale reagujú i na požiadavky občanov a rastúci počet kremácií. Do budúcnosti mesto plánuje rozšíriť kolumbárium o ďalšie bloky, v prípade veľkého záujmu sa vopred uvažovalo aj s možnosťou dobudovania na obojstranný variant.

V piatok 18. decembra 2020 sa za sprísnených opatrení uskutočnil akt požehnaní kolumbária za účasti primátorky mesta Rudolfy Novotnej, poslancov mestského zastupiteľstva a zástupcov OZ Za život. Kolumbárium požehnal Martin Níz, výpomocný duchovný Rímskokatolíckej farnosti v Bánovciach nad Bebravou. Predstavitelia evanjelickej cirkvi sa aktu emohli zúčastniť. Požehnané kolumbárium je pripravené na dôstojné uloženie spoločných ostatkov zosnulých.

Tlačová správa mesta

Decembrové mestské zastupiteľstvo o rozpočte

Dokončenie z 1. strany >>

zariadenia na kalendárny rok. V dôvodovej správe zástupkyňa prednostu Eva Straňáková okrem iného uviedla: „Východiskom pre určovanie výšky dotácie na žiaka na rok 2021 boli podklady od jednotlivých rozpočtových organizácií, resp. údaje z vlastného informačného systému. Pri stanovení dotácie na žiaka na rok 2021 sa vychádzalo z predpokladaných nákladov na prevádzku a mzdy v jednotlivých školských zariadeniach, pričom predložený návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2021 nepočíta s nárastom plátov pedagogických, nepedagogických zamestnancov ako aj ostatných zamestnancov verejnej správy. Zároveň pri stanovovaní výšky dotácie sme vychádzali z finančných možností mesta v nadväznosti na očakávaný vývoj výnosu dane z príjmov fyzických osôb. Napriek tomu, že sa v roku 2021 predpokladá pokles jednotkového koeficientu na žiaka oproti roku 2020 o cca 3,3% (z 95,28 € na cca 92,10 €), v predloženej návrhu doplnku zostali dotácie minimálne na úrovni roku 2020, čo znamená, že rozdiel musí mesto dofinancovať z iných vlastných príjmov mesta.“

Schválené boli aj návrhy rozpočtov na rok 2021 pre mestské spoločnosti - Mestské kultúrne stredisko, Bánovské kultúrne centrum a Správa majetku mesta, aj výška nájmu pre spoločnosť Byttherm. (Tak ako stanovuje platná nájomná zmluva, spoločnosť tieto financie investuje späť do tepelného hospodárstva.) Tak ako v minulosti, aj teraz bola schválená návratná finančná výpomoc pre Miestnu akčnú skupinu Bebrava s termínom vrátenia financií do 20.12.2021.

Ešte pred rokovaním o rozpočte na budúce obdobie bola uznesením č. 446 schválená úprava nájomnej zmluvy medzi mestom a spoločnosťou Tedos, podľa ktorej nájomca v roku 2021 zaplatí Mestu sumu 5090 eur, ktorá predstavuje výšku inflácie za roky 2017 – 2020. Nakoľko v súčasnosti spoločnosť využíva len približne 60% z pôvodne prenajatého majetku mesta, nájomné sa už v budúcnosti nebude upravovať o ročnú mieru inflácie.

Hlavným bodom decembrového rokovania MsZ bolo schválenie rozpočtu mesta na najbližšie obdobie. Poslanci zoberali na vedomie stanovisko hlavného kontrolóra Miroslava Kubicu k rozpočtu mesta na rok 2021, vrátane programov a podprogramov, a rozpočet na roky 2022 – 2023, vrátane programov a podprogramov. Poslanci **schválili rozpočet mesta na rok 2021 vo výške 18 780 176 eur, ako aj použitie prostriedkov rezervného fondu vo výške 1 108 792 eur.** Citujeme časť dôvodovej správy o budúročnom rozpočte: „Programový rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou na rok 2021 je navrhnutý ako vyrovnaný, t. j. rozdiel medzi celkovými príjmami a výdavkami (vrátane príjmových a výdavkových finančných operácií) je 0,- €. Bežný rozpočet je navrhnutý ako schodkový v sume 111 621 €, kapitálový rozpočet je rozpočtovaný so schodkom 736 825 €. Schodok bežného a kapitálového rozpočtu je krytý príjmovými finančnými operáciami v sume 848 446 € a to predovšetkým prostriedkami rezervného fondu mesta, čo umožňuje § 36 zákona č. 67/2020 Z.z., ktorý hovorí, že



Nový poslanec Michal Morávek pri skladaní sľuby s primátorkou Rudolfou Novotnou

obec môže počas obdobia pandémie až do 31.12.2021 použiť prostriedky rezervného fondu aj na úhradu bežných výdavkov, pričom tento postup sa nepovažuje za porušenie zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových

pravidlách. Zníženie prebytkov bežných rozpočtov miest a obcí k nule až do záporných čísel očakáva aj MFSR v návrhu rozpočtu verejnej správy. Mestá a obce budú v roku 2021 nútené pri zabezpečení samo-

správnych funkcií hlbšie siahnuť do úspor. Tomu sa nevyhne ani naše mesto...“

Došlo aj k schváleniu zmeny v rozpočte na rok 2021, konkrétne k schváleniu transferu pre spoločnosť RZP a.s. vo výške 3500 eur. K 31. decembru 2020 totiž spoločnosť RZP a.s. oznámila ukončenie zabezpečovania pohotovostnej služby pre dospelých v Bánovciach nad Bebravou. Mestu sa však podarilo vyrokovať vyššie uvedené podmienky, za ktorých nakoniec k tomuto nedôjde (viac v samostatnom článku).

Poslanci vzali na vedomie aj viaceré informatívnych správ – o stave životného prostredia, o činnosti komisií MsZ, o činnosti výborov mestských častí, o stave vyhotovených kúpnych, nájomných, zámených zmlúv, zriadení vecného bremena a súdnych sporoch, neskôr aj o podaných a riešených žiadostiach.

MsZ schválilo uznesenie č. 434 k návrhu doplnku č. 2 k VZN č. 91 o nakladaní s odpadom na území mesta Bánovce nad Bebravou, **k zavedeniu zberu a zhodnoteniu biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov z domácností** v individuálnej bytovej výstavbe prostredníctvom 9001 kompostérov a v komplexnej bytovej výstavbe prostredníctvom 1201 hnedých plastových nádob umiestnených na jednotlivých existujúcich stojiskách kontajnerov.

Poslanci schválili aj uznesenie č. 435 k návrhu doplnku č. 2 k VZN č. 79 o prevádzke viacúčelových ihrísk a oddychových zón. Doplnok bol vypracovaný z dôvodu, že pri viacúčelových ihriskách pominuli podmienky, za ktorých mesto dostalo tieto ihriská do vlast-

nictva. Ďalšie podmienky prevádzkovania viacúčelových ihrísk vypracujú ich správcovia. Stanoviská komisií boli rôzne, no doplnok bol nakoniec schválený.

Na 16. zasadnutí MsZ v novembri bola **problematika režimu užívania Námestia L. Štúra** preložená na december a teraz ho poslanci schválili ako uznesenie č. 436 k návrhu doplnku č. 3 k VZN č. 66 o režime užívania Námestia Ľudovíta Štúra a bezprostredne susediacich ulíc. **Okrem iného bude naďalej povolený vjazd cyklistov a kolobežkárov na námestie za podmienok stanovených v doplnku. Zároveň sa schválil zákaz fajčenia na námestí s výnimkou terás a sezónnych posedení.**

Schválený bol doplnok č. 2 k Poriadku mesta č. 19, Poriadok odmeňovania primátorky, hlavného kontrolóra a poslancov, spracovaný v súvislosti so zmenami predsedov Občianskych výborov mestských častí. Poslanci zahlasovali aj za návrh na zmenu programového rozpočtu mesta Bánovce nad Bebravou na rok 2020 rozpočtovým opatrením č. 15. Schválené boli aj ďalšie návrhy uznesenia, tak ako boli predložené na rokovanie.

Viac informácií o uzneseniach aj kompletne informatívne správy nájdete na portáli mesta www.banovce.sk, v časti samospráva – materiály.

Poslanci súhlasili s návrhom o zaslanie interpelácií vedeniu mesta písomnou formou a po krátkej diskusii zasadnutie mestského zastupiteľstva ukončila primátorka s priáním pokojných vianočných sviatkov a všetkého dobrého do nového roka.

*Redakčná rada
Bánovských novín*



Príhovory predstaviteľov cirkví k vianočným sviatkom

Nech nádej, viera a láska vstúpi do života každého z nás

Milí čitatelia, drahí Bánovčania, už o malú chvíľu vstupujeme do vianočných sviatkov. Pre veriacich i neveriacich sú sviatkami pokoja, rodinných stretnutí, sviatkami obdarovania a radosti. Prežili sme náročný rok, ktorý neraz vyskúšal naše vzťahy aj naše hodnoty. Aj preto každý z nás túži, aby nám Vianoce priniesli trochu svojho svetla do našich životov.

Nik z nás dnes nevie povedať, ako budú vyzerat' tohtoročné sviatočné dni. Možno ich prežijeme tak ako zvyčajne, možno budeme musieť ostať vo svojich domovoch. Nech by to bolo akokoľvek, Vianoce a ich hlboké poslanstvo, ktoré sa nám každoročne ponúka, nez strácajú nič na svojej sile. Nech by bola situácia akákoľvek, sme pozvaný byť o niečo štedrejší voči ľuďom okolo nás. Darovať im viac svojho

času a viac zo seba samých. Pre nás veriacich je tu výzva Božieho Syna, Ježiša Krista, ktorý sa stal človekom, aby sme sa tak ako on stali ľudskými a otvorejšími voči našim blízkym. Pre nás všetkých je tu výzva budovať skutočné vzťahy založené na prijatí a obdarovaní. Preto nezáleží na tom, čo budeme môcť alebo nebudeme môcť počas Vianoc, záleží len na tom, ako využijeme to, čo sa nám ponúkne.

Dovoľte, aby som Vám, drahí Bánovčania, v mene celej farskej rodiny poprial pozhnané a pokojné vianočné sviatky, plné štedrosti a radosti. Nech ich poslanstvo nádeje, viery a lásky vstúpi do života každého z nás.

Róbert Holečka, kaplán
Rímskokatolíckej farnosti
v Bánovciach nad Bebravou



Štvrté adventné stretnutie bolo o láske a viere

Túto nedeľu sme na adventnom venci zapálili štvrtú sviecu symbolizujúcu lásku. Štvrté adventné stretnutie v čínorodom priestore Ži:va v réžii Mestského kultúrneho strediska bolo preto o láske, ale aj o viere. Pozvanie na besedu prijali primátorka Rudolfa Novotná, evanjelická farárka Renáta Madzinová a katolícky farár Stanislav Garaj, s ktorými sa rozprávala moderátorka Zuzana Varhaniková (vpravo). Od nedeľe môžete rozprávanie tejto štvorice sledovať vo vysielaní BTV alebo na youtube kanáli. (MsKS)

Boh nádeje, nech Vás naplní všetkou radosťou a pokojom

Milí priatelia, opäť tu máme adventný čas, v ktorom sa pripravujeme na Vianoce. Zdá sa mi, že v tomto čase neistoty a chaosu, oveľa viac ako kedykoľvek predtým, potrebujeme počuť slová uistenia, ktoré majú skutočnú, platnú a trvalú hodnotu. Takýmto slovami sú Slová samotného Pána Boha, ktorý sa k nám sklonil a daroval nám to najcennejšie, čo mal - svojho Syna Pána Ježiša Krista. V 1.J 5,

11 - 12 je napísané: „A toto je svedectvo, že Boh nám dal večný život, a tento život je v Jeho Synovi. Kto má Syna, má život; kto nemá Syna Božieho, nemá život.“

Milí čitatelia, možno v týchto neistých dňoch prežívate zmiešané pocity. Neviete, čo bude zajtra s Vaším životom, zdravím, prácou, či rodinou. Snažíte sa síce pripravovať na Vianoce a domácnosti mnohých sú už prevoňané napečenými via-

nočnými obláčkami a medovníkmi, a predsa niekde v srdci premýšľate: budeme môcť týmito dobrotami pohostiť našich najbližších? Možno áno, možno nie! S vianočnými dobrotami sa kvôli zodpovednosti voči našim najbližším možno nepodelíme, ale podeliť sa môžeme s Božím slovom a Jeho láskou. V 2. Kor. 2, 15 nám apoštol Pavol pripomína: „Lebo sme vôňou Kristovou Bohu aj medzi tými, ktorí sú na ceste k spaseniu, aj

medzi tými, ktorí sú na ceste do zahynutia.“ Skúsme, teda ak sme uverili v Pána Ježiša, počas týchto Vianoc prevoňať naše domácnosti vôňou Kristovou, Jeho láskou a pokojom. Skúsme túto vôňu poslať aj tam, kde sa nedokáže dostať vôňa vianočného pečiva. Skúsme, napríklad cez telefónát či sociálne siete preniesť vôňu Kristovej lásky tým, ktorých poznáme a vieme, že potrebujú túto vôňu viac, ako si myslíme. Tohtoročné

Vianoce sme do určitej miery obmedzení, ale Božia láska tá sa nedá nikým a ničím obmedzovať. Ak túžiš po láske, istote a nádeji a nikdy si tieto dary nehľadal u Boha, skús to počas týchto Vianoc. Vlož svoju nádej do Jeho rúk a popros Boha v modlitbe, aby sa dotkol tvojho srdca a dal sa ti poznať osobne. On to veľmi rád urobí. Neposlal Pána Ježiša na svet, aby nás odsúdil, ale poslal Ho preto, aby nás spasil.

Chcem Vám do týchto dní všetkým zaželať pokojný a vôňou Kristovej lásky prevoňaný sviatočný čas, a do Nového roku 2021 Vás vypravadiť slovami apoštola Pavla: „Boh nádeje, nech Vás naplní všetkou radosťou a pokojom vo viere, aby ste sa mocou Ducha Svätého rozhojňovali v nádeji.“ (Rím. 15,13)

Ivo Madzin, ev.a.v. farár
CZ ECAV na Slovensku
Bánovce nad Bebravou
- Horné Ozorovce

Zahľadte sa na dary, ktoré Vám ponúka nebeský Otec

Drahí spoluobčania, bratia a sestry. Vianočné sviatky si nevieme predstaviť bez darov. Dostávame dary a dávame dary. Chceme nimi urobiť radosť alebo vyjadriť lásku. Takéto ľudské počínanie je v rozpore s oveľa bežnejšími ľudskými skutkami, ako sú sebeckosť a bezohľadnosť. Odkiaľ sa v nás berie táto „náhynnosť“ k dobru? Som presvedčený, že tieto láskavé

aj keď nedokonalé činy odrážajú dokonalý čin nášho Stvoriteľa. Potvrdzujú to aj slová v evanjeliu Matúša: „Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá dobré dary váš nebeský Otec tým, čo ho prosia!“

Áno, aj nebeský Otec nám chce dať dary. Dobré a dokonalé dary. Jeden dar nám už vlastne dal. Pripomíname si ho práve na Viano-

ce. Prišiel na túto zem a stal sa človekom Ježišom. Mal miesto aj dátum narodenia. Bol zapísaný vo vtedajších matrikách. Ľudia, ktorí Ježiša počuli rozprávať a videli ho konať, zažili tvárou v tvár Boha. Bol to vzácny dar. Takú možnosť nemali ľudské generácie pred nimi a ani po nich. Svedectvo o tom nám zanechali v Písme Svätom a najmä v Evanjeliách. Tento dar môže

byť aj naším darom, ak si ich svedectvá prečítame a uveríme im.

Ďalším darom je dar odpustenia hriechov. V Písme Svätom nájdeme výroky, ktoré nám poukazujú na to, ako veľmi tento dar potrebujeme. Napríklad: „Všetci ľudia zhrešili, nieta medzi nimi spravodlivého ani jedného, niet nikoho, kto by skutočne hľadal Boha“ a „odplatou za ich

hriech je im smrť“. Tieto slová sú síce tvrdé ale pravdivé. Ak si to vieme priznať, vtedy zistíme, akým dobrým a vzácnym darom je dar odpustenia hriechov. Nebeský Otec nám túži dať tento dar, ale musíme oň prosiť. Prosiť môžeme tak, že si úprimne priznáme svoje hriechy a viny, oľutujeme ich a zmeníme svoj postoj.

Modlím sa, aby ste počas sviatkov dokázali dvihnúť

svoj zrak od tém, ktorými žije dnešný svet a aj od krásnych darov, ktoré nájdete pod stromčekom a zahľadeli sa na dary, ktoré Vám ponúka nebeský Otec. Sú to vzácne dary, ktoré nehrdzavejú, nekazia sa a ktoré Vám nikto nemôže ukradnúť. Prajem Vám pozhnané sviatky.

Rastislav Vimpeľ,
pastor Apoštolskej cirkvi
v Bánovciach nad Bebravou

Koledníci Dobrej noviny budú chodiť len pod okná

Dôvodov, kvôli ktorým chceme v slovenských farnostiach koledovať aj počas blížiacich sa Vianoc, je viac. Vieme, že tento čas je obzvlášť ťažký, a preto chceme rozdávať radosť. Zároveň chceme udržať krásnu tradíciu, znovu objaviť solidaritu a zmysel pre vzájomné porozumenie, pomoc a podporu. Koledovaním chceme

poukázat' na globálny rozmer pandémie - všetky krajiny, ktoré Dobrá novina podporuje, sú zasiahnuté koronavírusom. Avšak sú to nízkoprijímové krajiny, nemajú napr. ani takú sieť nemocníc ako my...

Ako však prakticky bude vyzerat' koledovanie počas tohtoročných Vianoc? Konkrétne podoba koledovania

bude závisieť od aktuálnej situácie počas vianočných sviatkov. Keďže jednou z foriem koledovania, ktorá je na Slovensku známa, je koledovanie popod okno, rozhodli sme sa pre ňu. Znamená to, že pri bytovkách koledujeme iba na chodbe, príp. na schodoch. Počas samotného koledovania sa budú dodržiavať platné epi-

demiologické opatrenia. Budeme chodiť v šesťčlenných skupinách, nevstupujeme do domácností a dodržiavame bezpečnú vzdialenosť dva metre od navštevovaných rodín, neskladáme si rúška, používame rukavice a dezinfekciu a napriek tomu, že si vážime štedrosť rodín, neprijímame žiadne občerstvenie (iba balené).

V nastávajúcom 26. ročníku Dobrej noviny sa presúvame späť do Ugandy, kde Dobrá novina vďaka peniazom, ktorými ľudia tento rok prispeli, podporí 11 projektov. Podporiť projekty Dobrej noviny bude možné aj prostredníctvom QR kódu. Jednou z možností bude aj stacionárna pokladnička umiestnená vo farskom

kostole. Finančné príspevky bude možné vhadzovať do konca januára. V našej farnosti je zvykom koledovať na sviatok sv. Štefana, teda 26. decembra. Koledovať budeme v meste Bánovce nad Bebravou a tiež v Dolných a Horných Našticiach, Horných a Dolných Ozorovciach, Prusoch a Miezgovciach. Zuzana Košťálová

Spoločenská kronika

Opustili nás

Irena Palušová, rod. Trangošová *1955
Jozef Dobrotka *1933



Mestské Informačné centrum na Námestí L. Štúra je zavreté od pondelka 21. decembra až do 6. januára. Radi Vás uvítame od 7. januára 2021. (ic)

Adventné posolstvo profesora Pastoreka Ak je niekto sám, tak sa mu venujte

Opakovanie je matkou múdrosti... povedal ktosi múdry a preto v nasledujúcich riadkoch prinášame niektoré myšlienky profesora Jaromíra Pastoreka, ktorý bol hosťom tretieho adventného stretnutia v činorodom priestore Ži:va. Debata s moderátorkou Luciou Bielikovou o priateľstve, korone, vakcínach, vede aj o Vianociach zaujme najmä tých, ktorí signál BTV či internet nemajú, najmä našich seniorov, alebo tých, čo si po prečítaní nasledujúcich riadkov rozhovor určite pozrú. Stále ho na youtube môžu nájsť...

Profesor Jaromír Pastorek, bývalý riaditeľ Slovenskej akadémie vied, vedec a biochemik, uznávaný vo svete, žil v Bánovciach od troch rokov až do maturity na bánovskom gymnáziu. Potom odišiel do Bratislavy študovať a získavať množstvo titulov pred i za menom, skúmať a tvoriť vedecké práce a množstvo patentov. Detstvo a mladosť mu zanechalo v našom meste množstvo väzieb. A keďže tretia svieca, ktorú zažal na adventnom venci, predstavuje priateľstvo, prvá téma bola o ňom. „To je to, čo ma sem stále láka. Cez priateľov sa identifikujeme s prostredím,“ povedal profesor a potvrdil, že v Bánovciach je veľmi často, kvôli priateľom z mladosti, ktoré zotrvali do „dôchodku“, ale aj kvôli tomu, že v neďalekých Brezolupoch trávi svoj voľný čas na starorodičovskej chalupe. A teraz je tu naozaj dosť často, lebo má viac času a z aktívneho vedca sa stal „u len manažér“ svojich objavov. „Sociálny kontakt je jeden z najdôležitejších,“

hovoril a vysvetlil to, ako inak, aj na medzibunkovom kontakte. A práve cez súčasné sociálne odlúčenie sa téma zvrtila na koronu a imunitu, „My nevydržíme byť dlho sami. Stres pôsobí nepriaznivo na náš imunitný systém. Nespoliehajme sa na vakcínu. Spoliehajte sa sami na seba. Imunitný systém bude taký, ako sa bude správať...“ Aj keď sa pán Pastorek zaoberá najmä onkologickými ochoreniami, zdôraznil: „My sa musíme naučiť s koronou žiť. Ešte nikto nevie, ako bude vakcína účinkovať. Síce je potvrdené, že účinkuje na vyše 90%, ale problém je iný – či bude mať dlhodobé účinky. Po troch mesiacoch už napríklad nemusíme byť imúnni a znovu sme náchylní na vírus. Vakcinácia musí byť viacnásobná a viacerými druhmi vakcín... vtedy môžeme zvíťaziť nad vírusom...“ A samozrejme, že reč prišla aj na vedu, vedcov i ich svet. Náš hosť potvrdil, že vo výskume už nie je aktívny, ale: „Teraz sa venujem komercializácii toho, čo sme objavili. Svet vedy je úplne iný ako svet



Profesor RNDr. Jaromír Pastorek, DrSc., je slovenský biochemik a objaviteľ génu kódujúceho nádorovo - asociovaný proteín CA IX, ktorý slúži ako marker hypoxických nádorov. V rokoch 2001 až 2009 bol riaditeľom Virologického ústavu Slovenskej akadémie vied, od roku 2009 do 2014 bol predsedom SAV. So svojou manželkou sa preslávili ako objavitelia markera nádorovej hypoxie (nedostatočné zásobenie nádorov kyslíkom), sú autormi a spoluautormi vyše 40 medzinárodných patentov v oblasti onkológie...

biznisu. Každý má iné priority. Keď robíte niečo dobré, netreba sa obávať aplikácie. Je dôležité, aby sme sa to naučili predávať, aby ľudia vedeli, čo to je, na čo to je...“ A keďže sviatky sú predo dvermi, posledná téma polhodinovej adventnej besedy bola venovaná práve im. S úst profesora Pastoreka odznelo pre nás všetkých

takéto posolstvo: „Čaro Vianoc nespočíva v samotných Vianociach, ale v tom očakávaní, že prídu. Viete koľko ľudí sa teší, už aby boli tie Vianoce, už chcú byť doma... Vianočné sviatky sú sviatky radosti a rodiny. Nie je dobré, aby bol niekto na Vianoce sám... Ak je niekto sám, tak sa mu venujte...“
Alena Borszéková

K nedožitému jubileu maliara a reštaurátora Jozefa Žatka



Kostol v Rybanoch, ako ho videl vo svojich spomienkach

Nedávno som v jednom rozhovore, ktorý bol súčasťou zapalovania prvej adventnej sviečky, spomenula, že sa mi vďaka okolnostiam, ktoré definujú tento rok, nepodarilo pripraviť výstavu k nedožitému, ale s úctou a láskou pripomínanému 90. jubileu narodenia akademického maliara Jozefa Žatka.

Kto bol Jozef Žatko a prečo pripraviť výstavu práve o jeho živote a tvorbe? Nuž, je to pre mňa hlavne osobná ambícia, pretože som detstvo prežila na sídlisku v Bánovciach nad Bebravou a v krdli detí z nášho vchodu som si bola s jeho deťmi najbližšia. Vedela som,

s hlbokou vierou v Boha. A to všetko bola zásluha ich rodičov. Keď sme začali o výstave hovoriť s pani Blankou – jeho manželkou, prvé čo sa ma opýtala bolo: „Ako si ty spomínaš na neho?“ A ja som musela odpovedať, že si pamätám, že nikdy nebol doma. A naozaj, aby uživil rodinu a tiež svojho kreatívneho ducha, musel byť často preč z domu. Fyzicky bol preč, ale duchovne a emocionálne stále s rodinou, bez telefónu, mailu a facebooku, whatsappu... Pani Blanka mi prítakala a prehodila niečo v tom zmysle, že nie som prvá, ktorá má na neho tento druh spomienky.

Jeho život a tvorba sa nedá zhrnúť v jednom článku, je preto dôležité mu pripraviť výstavu, ktorá predstaví jeho pút životom a umením – čo bolo v jeho prípade v absolútnom súlade. Umenie mal v duši nielen v ateliéri ale aj doma v kuchyni, v izbe s deťmi, na rybách, pri včelách – bol vášnivým včelárom a aj rybárom. Rybačka bola častým námetom jeho akvarelov. Áno, akvarel, kráľovná maliarskych techník, v tom bol doma. Maľoval rýchlo, presne, a vždy náladu, okamih. Verím, že sa mi v roku 2021 podarí zorganizovať v Bánovciach nad Bebravou výstavu a predstaviť jeho tvorbu komplexne a do hĺbky.

Viera Žáková, galeristka



Pohľad na záhradu a ateliér Jozefa a Blanky Žatkových v Rybanoch

Jozef Žatko stručne, rečou faktov: Maliar, pedagóg, reštaurátor. Narodil sa v Rybanoch 13. septembra 1930. V roku 1950 maturoval na gymnáziu v Topoľčanoch, v rokoch 1950-1955 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (prof. Fulla, Čemický, Želibský), kde bol potom v rokoch 1955-1959 asistentom maľby. Odišiel z Bratislavy a od roku 1960 pôsobil na ľudovej škole umenia v Topoľčanoch a neskôr až do roku 1970 v Bánovciach nad Bebravou. V nasledujúcich rokoch pracoval v slobodnom povolani ako maliar a reštaurátor. Najčastejšie siahal po akvarelových farbách, ale tvoril aj inými technikami, olej, pastel, mozaika a často reštauroval, hlavne v kostoloch. Jeho rukopis je možné vidieť na klenbách kostolov v Rudne, Vesteniciach, Porube, Sládečkovciach, Vysokej nad Kysucou, Valaskej Belej, Udiči, Nitre. Zomrel náhle a nečakane 27. januára 1987.

Veď všetko, čo tu človek má..., len práca dáva statočnosť... Bud' práci česť, bud' práci česť!... Niektorí si ešte pamätajú Pieseň práce, z ktorej som citovala. Jej rezkú melódiu som mala rada. Rada som spievala túto pieseň socialistickej epochy. Práca, oslava práce a výchova k práci bola pre tú dobu príznačná. Tí, čo si pamätajú, dajú mi za pravdu. Z tepla domova hľadím do chladného rána za oknami. Myslím na ľudí, ktorí mi postavili dom. Ďakujem rukám, ktoré vyrobili teplo, chlieb, stôl, posteľ, všetko, čo potrebujem, bez čoho si život neviem predstaviť. Ďakujem ľuďom, ktorí v čase i nečase, v mraze i letnej pálave pracujú pre prospech

Zamyslenie

ľudí. Z tepla domova hľadím do chladného rána za oknami. Myslím na Vianoce. Na Dievčatko so zápalkami. Na ľudí bez domova. Kolkí z nich neprežijú zimu? Kolkí prišli o prácu, o rodinu, o bývanie?

Iste, mnohí si za to môžu sami. Tak ako bezdomovec Jan-ko, ktorý zamrzol na lavičke v parku na námestí. Zabila ho aj ľudská ľahostajnosť. Myslím aj na neho a na teplo domova. Aj na ľudí, ktorí ho dávajú tým, čo domov stratili.

V teple domova počúvam správy. Počúvam o ľuďoch, ktorí pre vlastný prospech, blaho a bohatstvo robili nečestnú prácu. Je mi z toho smutno.

Mária Škultétyová

SOS strojnica

Stredná odborná škola strojnica
Bánovce nad Bebravou

stránka školy: spsbn.edupage.org
facebook: facebook.com/SOSSBNB

Naše študijné a učebné odbory

- Programátor obrábacích a zvracích strojov a zariadení
- Strojárstvo
- Mechatronika
- Technické lýceum IT
- Obchod a podnikanie
- Mechanik nastavovač
- Mechanik počítačových sietí
- Mechanik elektrotechnik
- Autoopravár - mechanik
- Hostinský / hostinská

Výtvarná súťaž o najkrajšiu vianočnú pohľadnicu



1. Hana Žitňanová, 2. Luisa Deptová, 3. Hana Čerňanská

Centrum voľného času v spolupráci s mestom Bánovce nad Bebravou usporiadalo výtvarnú súťaž **O najkrajšiu vianočnú pohľadnicu**, ktorá prebiehala od 4. do 11. decembra. Do súťaže sa mohli zapojiť všetky deti základných škôl z nášho mesta. Veľmi milo nás prekvapila pomerne veľká účasť, keďže nám deti

zaslali spolu 52 krásnych pohľadníc. Odborná porota vybrala zo všetkých tri najlepšie. **Na prvom mieste sa umiestnila Hana Žitňanová z 3.A triedy ZŠ Gorazdova, na druhom mieste Luisa Deptová z 3.B triedy ZŠ Komenského a tretie miesto získala Hana Čerňanská zo 4.A triedy ZŠ Goraz-**

dova. Prvé tri miesta boli ocenené vecnými cenami. Víťazná práca posluží ako námet vianočnej pohľadnice, ktorú vo svojej komunikácii použije Mestský úrad v Bánovciach nad Bebravou v nasledujúcom kalendárnom roku. Víťazkám gratulujeme a všetkým deťom ďakujeme za zapojenie do súťaže. (CVČ)

Podakovanie MŠ Radlinského

Prvého decembra 1990 sa v našich Bánovciach otvorila v Materskej škole na ulici Radlinského prvá trieda pre deti, ktoré potrebujú veľa starostlivosti a lásky. Bolo to super, keď sme aj

my, ktorí potrebujeme viac starostlivosti, mohli chodiť do škôlky. Pani učiteľky Marika a Alenka boli super a doteraz sa s nimi stretávame a spomíname na pekné chvíle. Berieme, že aj teraj-

šia pani primátorka bude myslieť na takéto deti a túto triedu bude podporovať. Je to už veľa rokov, ale i teraz chceme aspoň takto ešte raz poďakovať. Ďakujeme.... prví absolventi

Vitamínový deň v MŠ Brezolupy

Už tradične, v rámci témy Výživa a ľudské telo, sa dopoludnie v Materskej škole pre deti s NKS Brezolupy nesie v tom duchu. Tento rok iba v rámci triedy predškôlkov, keďže spoločné akcie dvoch tried nesmú byť. Rozprávali sme sa o zdravých a nezdravých potravinách, triedili

sme obrázky podľa toho, pozreli sme si peknú prezentáciu na interaktívnej tabuli. Ochutnali sme med s aróniou, čokoládou, škoricou i zázvorom. Porovnali sme chuť čerstvého a sušeného jablka či hrušky, ale ochutnali sme aj jahody sušené mrazom. Deti si urobili medové jednodubky

a jogurtový dezert, všetko im veľmi chutilo, a doslova biela bodka (v čokoláde) bola horuká čokoláda s bielym makom. Rada by som touto cestou poďakovala slovenským firmám, ktoré nám aj v tejto neľahkej dobe sponzorsky prispeli surovinami a pochutinami. **ĎAKUJEME!** Renata Solárová

Dištančné vzdelávanie

Stredná odborná škola strojnica v Bánovciach nad Bebravou je škola s technickým zameraním. Má medzi sebou študentov, ktorí svoj voľný čas venujú práci s počítačom. Nebola im ľahostajná otázka vzdelávania a hľadali možnosti, akým spôsobom by prebiehalo vyučovanie na našej škole. Chceli, aby sa dištančné vzdelávanie stalo plnohodnotnejším nielen pre žiakov, ale aj učiteľov. Predstavujeme vám dvoch študentov z 2. ročníka – **Luboša Konička a Ivana Kyselicu.** Vytvorili server na platforme Discord, ktorý škola používa na online vyučovanie a sú aj zároveň administrátori tohto serveru.

• **Ako ste sa dostali k myšlienke vytvoriť server na Discorde pre školu?**

Ako sme už spomenuli, nebola nám ľahostajná otázka dištančného vzdelávania. Zvažovali sme viaceré možnosti ako Zoom alebo Skype. Keď sme si uvedomili všetky klady a zápory, zvíťazil u nás Discord, ktorý bol ako program vytvorený v roku 2015 spoločnosťou Discord-inc. Táto platforma nebola pôvodne určená na vzdelávanie. Počas používania Zoomu a Skypu na vzdelávacie účely sa u používateľov vyskytovali viaceré problémy, a preto sa začala používať práve platforma Discord. Museli sme vytvoriť vlastný server a manuál pre školu a aj pre jednotlivé triedy. Je to objemný, niekoľkostranový manuál. Postupne sme mohli zaraďovať všetkých učiteľov a žiakov z jednotlivých tried.

• **Zhodnotte tento server a jeho výhody...**

Je jednoduchý na použitie a je intuitívny. Práve jednoduchosť bola našou prioritou a boli sme si vedomí toho, že server je určený aj pre menej technicky zdatných študentov. Z hľadiska bezpečnosti spĺňa bezpečnostné kritériá. Nepripojí sa nikto, koho nechceme a kto nie je zaradený.

Takže, naše vyučovanie nám nemôže nikto narušiť. Má vysokú kvalitu zvuku a možnosti zdieľania obrazovky, čo určite oceňujú naši spolužiaci a učelia. Je vysoko modulárny a prispôsobiteľný. Hodí sa na rôzne vzdelávacie aktivity práve pre vysokú kvalitu zvuku, spomínané zdieľanie obrazovky a možnosti posielania rôznych súborov pre žiakov. Výhodou je, že táto platforma má aj mobilnú verziu. Ďalšou jeho veľkou prednosťou je bezplatnosť. Takže školu to nestojí ani cent.

• **Bola potrebná technická pomoc zo strany učiteľov?**

Tento server sme vytvorili viac-menej samostatne, z našej iniciatívy. Baví nás to a hlavne, chceme byť užitoční. Ale nepochybne nám boli aj naši učelia – **Pavol Hazucha, Alexander Oravec** a **Vladimír Krištof.**

• **Server bezproblémovo funguje, každý deň ho využívajú množstvo žiakov a učiteľov. Zohrávate pri ňom stále dôležitú úlohu?**

Každý server pre správne fungovanie potrebuje administrátora. My momentálne plníme funkciu administrátorov. Máme stále čo upravovať, vylepšovať a kontrolovať server. Vyskytujú sa žiaci, ktorí pre rôzne príčiny musia meniť prihlasovacie údaje. V minulosti sa nám vyskytol problém, že niekomu boli omylom pridelené práva, ktoré za iných okolností by nemali mať a spôsobil nám problémy. Ale sme tu pre to, aby sme sa vedeli popasovať s každým problémom. Berieme to ako výzvu, ktorá nás posúva vpred.

• **Máte plány s Discordom pracovať aj v budúcnosti?**

Po rozhovore s pánom učiteľom Pavlom Hazuchom máme v pláne tento server využívať aj v budúcnosti, keď pandémia s koronavírusom utíchne. Práve pandémia bola pre nás výzvou, ktorú si myslíme, že sme naplnili. Samozrejme, tento server budeme naďalej spravovať

a veríme, že si našiel a bude mať stále svojich spokojných užívateľov z radov študentov aj učiteľov.

Opýtali sme sa učiteľov, ako hodnotia server Discord:

Pavol Hazucha: Server Discord nakonfigurovali a starajú sa oň naši traja žiaci z 2.A triedy. Každá trieda má svoje vlastné miestnosti rozdelené podľa odborov, kde si môžu písať alebo komunikovať spolu aj s učiteľom cez videochat, prípadne si zdieľať pracovnú plochu. Veľkou výhodou je, že celý systém je free a funguje veľmi dobre a stabilne. Drobné nedostatky na strane užívateľov boli väčšinou spôsobené neznalosťou.

Alexander Oravec: Platformu Discord hodnotím veľmi dobre. Je to veľmi šikovný spôsob na hromadnú komunikáciu v tímoch. Umožňuje videohovory, písomnú komunikáciu, zdieľanie súborov a tiež aj zdieľanie obrazovky. Pre školy počas dištančnej výučby je úplne ideálny. Umožňuje veľmi rozsiahlu konfiguráciu, čiže vytvorenie miestností pre každú triedu, pridávanie rôznych rolí pre používateľov. Vieme tak oddeliť prístupové práva pre žiakov, pre učiteľov a pre vedenie školy. Nie je to platený a komerčný nástroj, preto ho odporúčam aj pre ostatné školy. Nevýhodou vidím v potrebnom čase na oboznámenie sa s konfiguráciou servera. Ale s týmto nám pomohli naši šikovní žiaci a administrátori serveru z 2. ročníka **Luboš Koniček, Ivan Kyselica** a **Tomáš Bebiak.** Práve oni nám celý server vytvorili, nakonfigurovali a sami nás zaškolili v používaní. Vždy sú ochotní poradiť a každý problém vyriešiť. Patrí im naša veľká vďaka. Bez nich by dištančná výučba ani zďaleka neprebíhala tak kvalitne, ako je tomu teraz. (SOŠ)

Rozhovor s učiteľkou Teréziou Dolanovou, držiteľkou vyznamenania ministra školstva



Terézia Dolanová ako rodáčka z Dolných Naštíc býva v Bánovciach nad Bebravou už 35 rokov. Štyri roky navštevovala tunajšie gymnázium a po vysokej škole sa do „svojej“ školy v septembri 1988 vrátila. Dnes patrí na Gymnázium Janka Jesenského medzi najobľúbenejšie učiteľky, aj keď učí matematiku a fyziku. Jej manžel pracuje ako všeobecný lekár v Bánovciach, syn a dcéra sú tiež lekári, teší sa z piatich vnúčat. Pred pár dňami si pani Dolanová prevzala celoštátne vyznamenanie - Medailu sv. Gorazda, ktorú jej udelil minister školstva Branislav Gröhling za kvalitnú pedagogickú prácu. O jej celoživotnom učiteľstve je aj náš rozhovor...

• *Matematika, fyzika – pri týchto predmetoch si skôr predstavujeme muža. Prečo ste sa rozhodli práve pre tieto predmety?*

Od malička som chcela byť učiteľkou, bolo to moje vysnívané povolanie. Možno preto, že som mala šťastie na ozajstných pedagógov, či na základnej škole alebo na gymnázium. Pôvodne som chcela študovať humanitné predmety, ale v čase, keď som končila gymnázium, bol väčší predpoklad, že sa zamestná učiteľ s aprobáciou matematika - fyzika ako slovenský jazyk - dejepis. Tak som sa v poslednom štvrtom ročníku zamerala na štúdium týchto predmetov, úspešne zmaturovala a na Matematicko - fyzikálnu fakultu UK v Bratislave ma prijali bez prijímacích pohovorov.

• *Šestnásť rokov ste na gymnázium vedúcou predmetovej komisie matematiky, fyziky a informatiky. V roku 2011 ste si zvýšili kvalifikáciu na špecialistku pre koordináciu a poradenstvo v oblasti modernizácie vzdelávania s podporou IKT... Ako si spomínate na zavádzanie IT technológií na škole?*

Projekt *Modernizácia vzdelávacieho procesu na stredných školách* som absolvovala pre predmet fyzika. V priebehu dvoch rokov sme sa naučili ako používať nové IKT novými, zodpovedajúcimi spôsobmi. Nové informačné komunikačné technológie sa na našu školu dostávali ozaj postupne, najskôr sme mali počítačmi vybavenú len jednu počítačovú učebňu, postupne pribúdali ďalšie, neskôr aj multimedialná učebňa. Po nástupe nového vedenia školy sa modernizácia značne urýchlila a v posledných rokoch sa vybavila technikou nová jazyková učebňa, prevažná časť učební je vybavená dataprojektormi, pri rekonštrukcii školy sa úplne zmodernizovala učebňa fyziky, priebežne sa nakupujú nové tablety, počítače do učební informatiky.

• *Po slovách pandémie a opatrenia sú aktuálne asi ďalším najpoužívanejšími výrazmi v médiách aj v rodinách - zatvorené školy a online vzdelávanie. Podľa vyjadrení riaditeľky gym-*

názia Eleny Kacvinskej ste boli priekopníčkou v zavádzaní inovácií v dištančnom vzdelávaní. Čo všetko ste museli riešiť, alebo aké odporúčanie máte pre ostatných pedagógov pre takéto vzdelávanie?

Riešila som na začiatku presne to, čo všetci ostatní kolegovia. Ako učiť z domu, keď sme na takýto spôsob vyučovania vôbec neboli pripravovaní. Pri prvom oznámení, že vyučovanie sa prerušuje na dva týždne, sa mi zdalo, že to nie je možné tak dlho zvládnuť. Začala som vytvárať pracovné listy pre žiakov, ktoré som im posielala na štúdium. Časom som ale sama cítila, že to nie je ono, že žiakom musím sprostredkovať môj výklad a vysvetľovanie učiva. V domácich amatérskych podmienkach som fotoaparátom natáčala krátke videá a tie som posielala žiakom. Spätňá väzba od žiakov bola pozitívna, tak som videla, že moja námaha nebola zbytočná. Mali sme k dispozícii školský portál Edupage, v ktorom sme dovtedy pracovali len s elektronickou žiackou knižkou. Učila som sa za pochodu, asi ako všetci ostatní učiteľia. Zdokonaľovala sa v práci s Edupage, postupne som začala využívať komunikačnú platformu Zoom, čo už bolo výborné, že sme mohli mať online hodiny a priamo spolu celé triedy interaktívne komunikovať. Postupne na internete pribúdali vzdelávacie videá, aj ďalšie materiály, ktoré sa na vzdelávanie dali využiť. Veľkým prínosom bolo zriadenie stránky učimenadialku.sk ministerstvom školstva pre učiteľov, žiakov a rodičov, kde boli návody, ako čo najefektívnejšie so žiakmi pracovať. Samozrejme, že takto som pracovala nielen ja, ale veľa mojich kolegov. A aké sú moje odporúčania? Pomáhať si, radiť si navzájom pri odovzdaní skúseností, tak ako sme si na škole vzájomne pomáhali pri druhej vlne pandémie od októbra, kedy žiaci znovu prešli na dištančné vzdelávanie.

• *Informatika ide dopredu milovými krokmi a musíte s ňou udržať krok. A v tom je tento vyučovací predmet*

výnimočný, že pedagóg nesmie „zastať“ a svojim žiakom musí odovzdať to najlepšie, resp. aj najnovšie... Stíhate popri výučbe na škole aj takéto vlastné vzdelávanie?

Samozrejme, že učiteľ sa musí neustále vzdelávať, ale úprimne, najväčší pokrok vo vzdelávaní priniesla vlastne pandémia. Nielen ja, ale aj

zastávajú, na akých pre ľudstvo dôležitých vedeckých projektoch pracujú. Nerada by som na niekoho veľmi úspešného zabudla, pripomeniem iba, „že mojimi rukami“ prešlo naozaj veľa vedcov, matematikov, analytikov, lekárov, architektov, učiteľov, ekonómov a ďalších dôležitých profesií.

Komunikácia a porozumenie na škole utvára klímu celej školy



ďalší učiteľia, objavili toľko možností na prácu so žiakmi, že pri prezenčnom vzdelávaní by sme neboli nútení všetky takéto prostriedky aktívne vyhľadávať a aj aktívne využívať. Na nete je mnoho návodov na zdokonaľovanie sa v práci s edukačnými portálmi, že naozaj každý učiteľ a každý predmet si tam nájde to, čo mu najviac vyhovuje.

• *Pracovať celý život – 32 rokov na jednej škole Vám priniesol aj určitý obraz o talentoch z regiónu, ktoré „prešli Vašimi rukami“.* Sú aj takí žiaci, na ktorých určite nezabudnete a ktorí boli úspešní?

Naše gymnázium je výborný odrazový mostík pre štúdium na vysokej škole akéhokoľvek zamerania, či technického alebo humanitného. A naši absolventi sú úspešní všetci, alebo takmer všetci. Mnoho žiakov veľmi úspešne študuje na prestížnych európskych a svetových univerzitách. Je príjemné na stretávkach počuť ako sa im darí v živote, aké významné posty

• *Prečo sa učiteľka „technických“ predmetov zapojila do projektu Štátneho pedagogického ústavu s názvom Komunikácia – Cesta k porozumeniu a úspechu. Ako sú komunikácia a porozumenie na škole dôležité?*

Pri každej práci s ľuďmi je komunikácia veľmi dôležitá, obzvlášť v školskom prostredí. Komunikácia a porozumenie na škole utvára klímu celej školy. Komunikácia učiteľa s každým jedným žiakom v triede vplýva na utvorenie celkovej atmosféry v triede. Či bude príjemná, uvoľnená a žiakom sa bude dobre pracovať, alebo neistá a nervózna. Každý učiteľ musí byť trochu aj psychológ a správne, empaticky zareagovať na žiacky podnet. Adekvátne zvládnuť komunikáciu so žiakom, s celou triedou je základom učiteľskej práce. Rovnako tak je dôležitá vecná a kultivovaná komunikácia medzi členmi pedagogického zboru navzájom. Zvládanie efektívnej komunikácie, orientovanie sa vo svete informácií a mé-

dií, zlepšenie prezentačných zručností, výber a spracovanie informácií, tvorivé metódy úspešnej prezentácie, skupinová komunikácia a argumentácia, komunikačná kultúra v digitálnom priestore - ak tieto poznatky z projektu učiteľa prenesú do praxe, medzi kolegov a medzi žiakov, tak sa to určite prejaví na kultúre celej školy.

• *Treba spomenúť, že v roku 2011 ste získali ocenenie Vynikajúci pedagóg Trenčianskeho kraja... Teraz ste držiteľkou celoslovenského vyznamenania, ktoré Vám ako nečakaný darček prišiel pár dní pred Vianocami... Prekvapená?*

Tak prekvapená som bola naozaj veľmi. Pri práci so žiakmi počas dištančného vzdelávania mi zazvonila naša pani poštarka, že má pre mňa zásielku, ktorá sa nezmesť do schránky. Podala mi ju, bola naozaj objemná, videla som na obálke odosielateľa - Ministerstvo školstva SR. Myslela som si, že nám učiteľom minister školstva posielala vianočný darček - rúška...

Naša škola má veľa kvalitných pedagógov, ktorí šíria jej dobré meno, naši žiaci dosahuje úspechy v predmetových súťažiach a olympiádach, dokonca niektorí boli súčasťou celoslovenských tímov v medzinárodných súťažiach. Gymnázium sa pravidelne umiestňuje na popredných miestach v hodnotení stredných škôl Trenčianskeho kraja. Toto ocenenie chápem, že je ocenením nielen mojej práce ale aj práce všetkých kolegov, že patrí celej škole. Ale prijímam ho s pokorou a veľmi si ho vážim.

• *Podľa vedenia školy a žiakov patríte k mimoriadne obľúbeným pedagógom... Je to v povahe alebo sa tomu dá naučiť?*

Profesia učiteľa je úžasná a v tejto úlohe sa cítim komfortne. Je skvelé pracovať s mladými, inteligentnými ľuďmi, doslova vidieť ako rozvíjajú svoj talent, ako dospievajú, formujú svoje názory, získavajú rozlet. Nevieť, čím som si žiakov získala, veď učím hlavne matematiku! Je príjemné, keď žiaci pri odchode zo školy

poďakujú a povedia, že sa im so mnou dobre pracovalo. Keď pri stretnutí hovoria, že na vysokej škole zvládajú matematiku bez problémov, že doučujú dokonca svojich spolužiakov, že napísali najlepšiu previerku z matematiky z ročníka, že na cvičeniach z matematiky excelujú a vysokoškolskí učiteľia sa pýtajú, na akej strednej škole študovali. Snažím sa v žiakoch rozvíjať ich talent a potlačiť prirodzenú žiacku lenivosť. Pripomínam im, aby na sebe pracovali, využívali zmysluplne svoj voľný čas, možnosti, ktoré majú, a nedali sa odradiť prípadným neúspechom. Jednám s nimi seriózne a keď sa na niečom s nimi dohodnem, tak to dodržiavam. Asi tento môj prístup im teda imponuje.

• *Ako bude matematicka a fyzika tráviť najkrajšie sviatky roka?*

Pre mňa sú Vianoce symbolom pokoja a rodinnej pohody. Na Vianoce sa každoročne veľmi teším. Mám rada čas predvianočných príprav, vôňu medu, vanilky a škorice podfarbenú zvukom vianočných kolied. Chcela by som ich aj tento rok stráviť s mojimi najbližšími, s rodinou syna a dcéry a mojimi krásnymi vnúčatami. Verím, že napriek nepriaznivej situácii s pandemiou ich prežijeme spolu v zdraví a pohode. Každý rok mávame aj stretnutie so širšou rodinou, s rodinami mojich súrodencov, to sme ale teraz kvôli pandémie zrušili.

• *Žijeme ťažké obdobie... Čo by ste si Vy najviac priali a čo by ste zaželeli našim čitateľom do nového roka?*

Očakávam, že nový rok nám prinesie postupný ústup pandémie a návrat k normálnemu životu. Že ľudia na Slovensku prejavia svoju múdrosť a rozhladenosť a budú sa riadiť pri prekonávaní pandémie názormi odborníkov. Veľmi by ma potešilo, keby v celej spoločnosti zavládla väčšia tolerancia, slušnosť a spolupatričnosť. Prajem nám všetkým v novom roku 2021 hlavne zdravie, pokoj, spokojnosť a vzájomné porozumenie. *Za rozhovor ďakuje Alena Borszkéová*

Pasca na Narodenie Pána v roku 1944 od Márie Mištinovej

Z ľahkého čarovného snička sa prebúdzajú Mária do nezvyčajného rána. Už dávno sa odučila zotrvať jednu či dve slasné chvíľky ponáňahovania údov v posteli. Nečakané presuny z miesta na miesto, vo dne či v noci, ju naučili vysokočiť na rovné nohy a vo chvíli konať potrebné. Veď posledné týždne života v zemľanke na zhlobených pričníach spávala oblečená i obutá.

Včera večer však malou škáročkou bojzljivo prebleskol lúč šastia do fádnych, ale ťažkých predchádzajúcich dní. Mľkvo počúvala. Výstrel za výstrelom, ako blesk z jasného neba sprevádzaný zúrivým brechtom psov v dedine. Skočila na rovné nohy a už vyskakujú všetci členovia domu. Iba hluchá starká za pecou odfukuje bezzubými ústami posledný dúšok spánku. Strechy domov pocukroval biely sniežik sťa sladký pletenec Štedrého večera, ktorý robí jasnejší pohľad do prebúdzajúceho sa dňa. O chvíľu všetci oblečení čakajú, čo sa bude diať. Vtom ostré zaklopkanie na dvere: „Otvárajte, otvárajte, Nemci idú, je ich plná dedina. Eugen, utečme,“ volá Štefan. „Už je neskoro, chytia vás,“ volá jeho sestra, ktorá pribehla vzápätí za svojim bratom. „Treba vyčakať a potom uvidíme.“

Pozdrav nemeckých vojakov k sviatku, ktorých akoby zem chrčila v bielych krycích pláštoch, splývajúcich s čerstvým snehom. Nad dedinou sa preháňali svetelné rakety, ktoré ožarovali ešte pred chvíľou spiacich obyvateľov Miezgoviec. Predčasné vyrušenie zdanlivo pokojného sviatočného rána roztrhlo chvíľkový pokoj v ľudských dušiach. Štefkova sestra vychádza opatrne pred dom a chýliac sa od múra k múru postupuje bližšie do stredu dedinky. Štekanie psov neustáva a Nemcov na tisíce. Už stačili urobiť obchvat všetkých uličiek.

Vojnové spomienky z hôr pod Uhrovským hradom, alebo Keď sa život krvou písal – to je reálny a pracovný názov útlej šesťdesiatstránkovej knižôčky, ktorá ukrýva spomienky 88-ročnej celoživotnej učiteľky Márie Mištinovej z Bánoviec nad Bebravou. Pár kusov dala vytlačiť pani Mištinovej jej najbližšia rodina v novembri 2017, kedy sme pre našich čitateľov vybrali do vianočného čísla kapitolu o Štedrom dni. Teraz je to prvá časť kapitoly Pasca o nezabudnuteľnom dni Narodenia Pána v roku 1944, keď mala iba dvanásť rokov...

„Sme obklúčení, sme obklúčení,“ zúfalo sa vydiera z úst Štefkovej sestry Anky. Čo robiť, čo robiť? Všetkých nás postriekajú, bedákajú ženy zo susedných domov. Všetci máme najväčšie obavy o Eugena a Števa – sedemnásťročných mládencov, ktorých už nikto neoznačí za chlapcov. Bubeník v pološere skrehnutými prstami chytá paličky na rozkaz nemeckého dôstojníka, ktorý mu vkladá do rúk papier a nutí ho prečítať jeho obsah. Je mraziace ráno. Zvuk úderov paličiek bubnuje na ďalšiu popravu. Kto zasa dnes? Ešte nie je koniec utrpenia? Ešte koľko človek vydrží? Už nie, je koniec. Dlho lomcuje Máriu strach, ktorý je po včerašom večere akýsi nevydržateľný.

Bubeník bubnuje o preteky s rozbesnenými papulami dedinských bastardov, ktorí jediní nechrčia jazyk za zubami pred nemeckými veliteľmi SS a oznamuje: „Občania, občianky! Zistili sme, že vo vašej obci sa ukrývajú partizáni. Máme hlásené, že niet domu, v ktorom by neboli a preto nariaďujeme: Ihneď nech nastúpia muži od šestnásť rokov s občianskymi preukazmi pred požiaru zbrojnicu. Celá dedina je obklúčená našimi vojakmi. Kto sa pokúsi o útek, bude zastrelený. Po nastúpení mužov prevedie dvetisíc vojakov domovú prehliadku. Kde nájdú muža, ktorý nenastúpil, bude ihneď zastrelený i s celým osadenstvom domu a dom vypálený!“

Ratata tam... tarata-ta tam... ťkli úderu starého ošarpaného bubna. Starému bubeníkovi sa podlamovali

kolená, hlas sa mu chvel, keď hlásil túto správu od dolného po horný koniec.

„Sme stratení! Chlapci, čo s vami robiť?“ bedákali ženy. „Legitimácie nemáte, čo robiť? Čo robiť?“ vrtia sa všetci v zúfalstve.

Peknú pascu pripravili na pokojné podhorské obyvateľstvo. Asi sa ich zverské plány kuli v onú, ešte dobre neukončenú svätú noc. Možno si i oni, vzdialení od domovov zanôtili: „Stille Nacht, Heilige Nacht,“ a asi ich tieto slová hnali vykonať polovku na ľudí v toto posvätné ráno.

„Aufstehen, aufstehen,“ ozývalo sa spomedzi štekania psov a o chvíľu sa pár mužov zoraďuje pred zbrojnicu. Vychádza i dobrý ujo na svojej drevenej protěze, ktorá naráža v rytme smrti na zamrznutú zem. Neraz na nej dokrivil do hôr za partizánmi s potravou na chrbte. Ide pomaly, rozvážne, dôstojne a pohľadom hľadí chalúčky, ktoré už možno nikdy neuvidí. Kým sa muž po mužovi schádza pred požiaru zbrojnicu, v chalúpke vládne panický strach. Čo s dvoma mladými životmi? Nastup pomaly končí. SS veliteľia zbesilo pobeňujú, vidiac nastúpený iba hlúčik invalidov. „Alles partizanen. Alles, partizanen!“ reve najvyšší dôstojník, sťa zúrivy šakal v bielom habite.

Nádeje úteku sú stratené, bezmocnosť cerí svoje smrtiace zuby. V tom prichádza spásonosná myšlienka pri pohľade na malé dvierka od komína, pri blatom vymazanej rozpadávajúcej sa peci. Chlapci rýchlo otvárajú

dvierka a robia rýchly prieskum širokého starodávneho komína. „Vojdeme obaja,“ nádejne oznamuje Eugen vedľa stojacemu Štefanovi. A už sa vydávajú do útrob starého, od večera ešte teplého rozpadajúceho sa komína. Najskôr Eugen, potom Štefan. Mária rýchlo zatvára plechové dvierka. „Rýchlo, rýchlo,“ vbehne Anka, Štefova sestra. „Už sa tie bestie vydávajú na domové prehliadky.“

Mária sa celá chveje. Už štyri mesiace uteká pri slovách „Nemci idú“, no pod jednou strechou sa s nimi ešte nestretla. Nie, to neprežijem, cítiť svojho vraha v takej blízkosti je nemožné. Chcem už vari radšej zomrieť. Hrôza a utrpenie už prekračuje všetky hranice ľudskosti. Niet času na zúfanie, treba urobiť všetko pre život, smrť urobí rýchlo svoje i bez toho, že by sa poddali.

„Dvierka treba zakryť, ale rýchlo!“ kričí matka. Papieru niet. V týchto chvíľach už niet ničoho po chalupách, okrem slz, stonu a žiaľu. Vtom Mária strháva zo steny dávno neprášenú zažltnutú výšivku. Na nej sú rozpadajúce sa retiazky červenej farby, ktoré kedysi pri petrolejke vyšili neznáme šikovné ruky. Z výšivky už len náznakovo sa zračí postava dievčatka, nad ním vtáčiky a nápis: Kto zavčas stáva. Boh ho požehnáva. Tfu, tfu, oprášuje Mária výšivku. I dnešné ráno Boh požehnáva? Hej, ale guľkami, ktoré sa dnes rozosejú ako zrná jarnej pšenice z rúk hospodára.

A už pribíja, kde tu ošumelú, prederavenú výšivku na dvierka od komína. A hlu-

chá starká, o ktorej si často mysleli, že to chudiatko nemá v hlave všetko v poriadku, nesie v rukách železný vešiacik, ktorý visel vedľa pece. Držal potrebný riad k vareniu – naberáčky, drevený lopár a iné náradie. Prítomní pochvalujú nápad starency. Všetko visí na onom tajnom mieste, ktoré prevzalo ochranu nad dvoma mladými ľudskými životmi. Nájdú – nenájdu, čo bude s nami? Možno už osud pletie ortiel smrti na naše hlavy.

V ten deň sa v kachličkách ani v peci nekúrilo, hoci teplomer ukazoval hodnotu dobre pod bodom mrazu. Večerné teplo z kachličiek už dávno vypýchlo. Zima a chlad sa tlačili do domčeka zo všetkých strán. Mladí „obyvatelia“ komína hľadali svoje pozície. Pozostávali z jeden – dvojcentimetrových výbežkov nepresnej práce ich staviteľa. Dlhé hodiny stáli jeden nad druhým, pridržiavajúc sa objomom pliec v komíne. Občas bolo počuť lomoz, úder, keď sa zvetrávajúca tehla utľapkovaná z hlíny a pliev odlomila. „Ako je Vám chlapci?“ spytuje sa Mária. „Dýchať nám nedá, sadze zadušajú, ale vydržíme, musíme.“

Po domoch sa už dlho prehrabávajú zbesilí nepriatelia, ktorí neboli spokojní s hrstkou chlapov z dediny, ktorých už nakladali, ich telá sa strácali v priestoroch zakrytého auta. Mária v nádeji čaká: Snáď k nám neprídu. Keby prišli, šepce si sama pre seba: „Skríkla by som, ako často zo sna: Mama, mamička moja, bojím sa!“ Nemci idú. Už nás isto idú vystrieľať, zúfale pre-

mýšľanie prerušujú ťažké gestapácke čížmy. Už ich počuť pred domom. Blížia sa traja. Chlapci v komíne, hoci je už desať hodín dopoludnia, nikde sa nekúri. Čo ak si budú chcieť zohriať skrehnuté ruky pri pecku? Zaiste sa opýtajú – prečo nekúrite? „Alles partizanen. Neskrýli ste ich v komíne?“

Krv všetkých tuhla v žilách pred vstupom bielej obľudy. V tom šuchy such, v komíne spoza výšivky vyhúkol kúdol prachu čiernych sadzí. Zbadajú, uvidia, chytia ich. Mária takmer padla do mdloby, triaška lomcovala všetkými údmi. Všetci skamenení čakali, čo sa bude diať. Prvý vošiel starší Nemec. Pažbou rozhádzal obsah oboch postelí. Vankúše lenivo popadali na zem. Pri otvorení jeho úst sa už Mária lúčila so svetom. „Nicht partizan? Nicht partizan?“ a už sa blíži ku skriniam, ktoré vidiac takmer prázdne, pohľadom opúšťa.

Mária sa bála pozrieť na výšivku, aby ani pohľadom neupozornila na toto smrteľné miesto. Predtým však zistila, že kúdol sadzí sa usadil na výšivke a ešte lepšie zamaskoval utajený kút. Vtom sa valia ďalší dvaja dnu, no starý vojak ubezpečuje vchádzajúcich „nicht partizan“.

Všetci si vydýchli. Mária usedavo vzlykala, hodiac sa na spadnutý vankúš na zemi. „Neplakať, vydrž,“ volá Anka, statná žena. „Ešte môžu prísť ďalší.“

V ten deň už nik neprišiel. V ten deň život krvou a ohňom písal smutnú bilanciu. Muži z dediny odľechení, zem pohltila i ženu partizánskeho veliteľa, predtým obľúbeného krajčírka v obci. Dolný koniec obce vzplanul plameňom skazy. Plač, nárek a kvílenie detí a žien nemalo konca. Čo deň toľkého utrpenia nemá konca? (Dokončenie v novoročnom čísle.)

Tikajúci vianočný balík z bánovského gestapa

Na obdobie vojny má bohaté, ale nedobré spomienky pôvodne rodáčka z Omastinej, dnes v úctyhodnom veku 82 rokov, penzistka pani Mária Hrčková, ktorá žije v Bánovciach nad Bebravou. Jej dobrú pamäť a tiež pútavé rozprávačské schopnosti som využil na časovú reminiscenciu do obdobia jej detstva a neľahkých chvíľ vojny. Pani Hrčková spomína, že v čase vojny bol starostom obce bratranec jej mamy Ondrej Kuric, ktorý spolupracoval s dedinským pánom učiteľom Vojtechom Masarykom, ktorý v tej dobe vykonával aj funkciu komisára v jednom z oddielov Partizánskej brigády Jana Žižku. Po prepade obce v novembri 1944 oboch odvliekli Nemci

a obaja boli medzi zavraždenými v bánovskom lesiku na Cibislávke. Navyiac zhorel aj Kuricov dom spolu s ďalšími ôsmimi v obci. Manželka Ondreja Kurica - Emília s malou dvojročnou dcérkou Aničkou potom bývali u nich, u Hrčkov, ktorých tiež prezývali Haráčkovi. Obzvlášť nepríjemné spomienky má pani Hrčková na vojnové Vianoce 25. decembra 1944...

„Bolo ešte ráno, asi deväť hodín, domáci boli práve po raňajkách, keď prišiel do Hrčkov nečakaný hosť. Neznámy pán povedal, že ho posielala gestapo z Bánoviec k richtárovej rodine s balíkmi čokolády, keksov a cigariet. Boli to dve krabice zabalené vo vianočnom papieri. Moja mama zistila, že

tam aj niččo tiká. Ten pán bol mladý, asi tridsaťročný človek a on na tu poznámku pohotovo odpovedal, že asi tam posielajú aj hodinky. Keďže boli Vianoce, tak babka ponúkla tomuto nezvanému hostovi raňajky, hneď ako prišiel a podľa toho s akou vervou ich jedol, bolo jasné, že bol veľmi hladný a smádný. Otec sa pohotovo ponúkol, že dobre, že on ide tie balíčky otvoriť. Ale mama protestovala a povedala mu, že aby to nechal tak, lebo to nie je adresované jemu. Mama nebadane vyšla z domu a išla za partizánskym veliteľom Weisom, ktorý bol práve v tej dobe v dedine. Pokiaľ bola mama preč, otcovi to nedalo a pokúšal sa jeden balík otvoriť. Avšak babka ho okríkla a po-

vedala, „však to tebe neposielajú“, načo ju otec poslúchol. Vzápätí sa vrátila mama aj s dvomi partizánmi a tí prikázali tomu neznámemu hostovi, aby vzal balíčky, že ich idú rozbaľiť vedľa na inom mieste. Zaviedli ho o štyri dvory ďalej, do Škutovho dvora (prezývali ich Palúchovi). Tam neznámyho posla najprv partizáni vypočuli a potom mu prikázali, aby tie balíčky otvoril vonku na dvore. Miesto stola mu mala poslúžiť veľká dubová penka, ktorú tam domáci mali. Partizáni boli ukrytí vo vnútri domu aj s domácimi obyvateľmi a prizerali sa na dvor cez privreté dvere. Onedlho nastala silná detonácia, ktorá spôsobila rozbitie okien na blízkych domoch. Výbuch zároveň rozštípil tú du-

bovú penku a neznámyho posla veľmi vážne dokaličil. Jeho kritický stav následne vyriešili dvaja partizáni, ktorí ho odtiahli do blízkej hľbokej cesty a tam ho zastrelili. Ako naložili s jeho telom, to nie je známe... Mama sa s otcom po tejto udalosti veľmi dlho nerozprávala. Veď by z nich nikto nezostal nažive, keby to bol otvoril on u nich doma... Takéto smutné Vianoce som odvtedy nemala, keď sme sa doma od strachu nevládali ani rozprávať...“

Nuž aj takéto spomienky pretrvávajú na tú ťažkú dobu a dodnes po mnohých desaťročiach má pani Mária Hrčková rešpekt a obdiv nad rozhodným a prezieravým konaním jej už nebohej mamy. Pavol Škuta

S ľudmi, pre ktorých bol rok 2020 mimoriadny

Tradične pred Vianocami oslovujeme Bánovčanov alebo ľudí z regiónu, ktorí v uplynulom roku po sebe zanechali nejaký výnimočný počin, dielo, skutok, a o ktorých sme v priebehu tohto „covidového“ roka písali. Ale na najkrajšie sviatky v roku sme sa ich nepýtali. Preto si ich znovu pripomeňme a zafilozofujeme o atmosfére Vianoc, odpovedali nám na otázky: 1. Čím bol pre Vás (okrem korony) rok 2020 výnimočný? 2. Ako prežívate Vianoce a na čo sa na sviatky najviac tešíte?

Simoneta Adamková, učiteľka spevu a dirigentka

1. Každý rok je pre mňa výnimočný, pretože vždy sa udeje niečo radostné alebo smutné, príjemné alebo nepríjemné. Vždy sa ale snažím užívať si ten rok tak, aby som si na jeho konci mohla povedať, že opäť stál za to. V tomto roku nás všetkých kvôli covidu zasiahlo neočakávané, neveselé, ale aj napriek tomu sa snažíme spríjemniť a odľahčiť tento stav hlavne našim deťom tak, aby čo najmenej cítili toto ohrozenie. Naplniť detskú dušu spokojnosťou je mojim životným poslaním, no robiť niekoho šťastným cez obrazovku online je oveľa náročnejšie. Je to nepoznaná výzva a preto je pre mňa tento rok ešte výnimočnejším ako ostatné.

2. Mám rada všetky deti, no tie moje vlastné sú vždy na prvom mieste. Teším sa tak ako každý rok na ich šťastné výrazy tváre, na ich radosť zo spoločne strávených sviatočných dní, ale aj z darčkov, ktoré im našťastie môžeme dopriať. Lyžovačka tvorí veľa spoločných zážitkov, tak uvidíme, ako si poradíme s vynútenou zmenou programu. Asi sa konečne naučím hrať Dostihy...

Jozef Krajčovič, člen a aktivista SZZZP

1. Rok 2020 je pre mňa výnimočný v tom, že je trošku iný a je plný zaujímavých udalostí a výziev pre nás všetkých, ale tiež aj pre nás ako spoločenstvo, ľudstvo a civilizáciu. Žijeme vo svete, ktorý ovláda koronavírus. Život nám prináša množstvo výziev, hádže nám pod nohy rôzne prekážky a skúšky. Nie je tomu inak ani v súčasnej situácii. Je to obrovská výzva, ale zároveň obrovská šanca. Pre mňa, pre nás všetkých. Pre národ, ale hlavne pre ľudstvo a civilizáciu. Ja beriem život taký aký je, so všetkým čo mi prináša. Nevrávim, že rok 2020 je zrovna tým najlepším, aký som doteraz zažil. A predsa sa mi podarilo spracovať ďalšie dva bulletin, jeden o práci organizácie zdravotne postihnutých SCOPE v Londýne, podľa doručených materiálov v anglickom jazyku, ktoré som preložil do slovenského jazyka, pre všetky organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých v našom meste Bánovce nad Bebravou. Čo si, ale najviac vážim, že sa nám spolu s pani primátorkou Rudolfou Novotnou podarilo zorganizovať odbornú exkurziu pre všetkých predsedov SZZZP do Badínského pralesa po stopách Jeho kráľovskej výsosti princa Charlesa. A práve táto odborná exkurzia ma motivovala k tomu, aby som spracoval aj tretí bulletin z odbornej

prehliadky z Badínského pralesa. Bulletin bol okrem iného spracovaný aj v anglickom jazyku, ktorý bol zároveň doručený do organizácie SCOPE a princovi Charlesovi, ktorý mne aj primátorke mesta poslal osobne ďakovné listy. Preto bol rok 2020 výnimočný aj v tom, že sa zviditeľnila práca SZZZP z nášho mesta, ako aj mesto Bánovce nad Bebravou v zahraničí.

2. Vianoce prežívam v kruhu rodiny, kde sa najviac teším na celkovú atmosféru a pohodu, ale hlavne na moje vnútené. Počas Vianoc nám všetko príde viac ľúto. Je to magické obdobie, v ktorom však všetko silnie. Spomína-

lifikovali na Majstrovstvá Európy v drezúre detí. Cez leto som bola aj na veľa zahraničných pretekoch military, takže to mi akoby vynahradiť dovolenky. Všade som nazerala veľa skúseností, aj vďaka ktorým som vyhrala ďalšie Majstrovstvá SR, tentokrát v military.

2. Tento rok mi budú chýbať vianočné trhy a navštevovanie príbuzných. Ale aspoň mi zostane viac času na udržiavanie koní v kondícii. V roku 2021 budem už v kategórii juniori a tá je o dost ťažšia. Sviatky každý rok prežívam s rodinou na Líptove a pri Bratislave. Rada si pozriem pekné vianočné filmy a prečítam oblúbenú

časom, kedy sa zastavíme a užívame si každú minútu spolu. Krásne sviatky všetkým.

Martin Izm, umelec graffiti

1. Napriek všetkým obmedzeniam cestovania si ho budem paradoxne pamätať ako rok opätovného zblíženia s mojim rodným mestom. Stále žijem v Prahe, ale toľkokrát ako počas tohto roku, som nebol v Bánovciach snáď ani za posledných desať rokov dokopy. Stará láska nehrdzavie...

2. Najviac sa teším na vakcínu, ktorá by mala byť v Európskej únii schválená práve počas sviatkov. Tá bude najkrajším vianočným darčekom.

Zuzana Bridová, poetka a autorka rubriky

1. Rok 2020 bol pre mňa naozaj prelomový (...a to o korone nenapíšem ani slovo). Priniesol zásadné zmeny do môjho osobného, aj pracovného života. S pokorou ich prijímam, pretože nič sa nedeje len tak. Zmeny sú často len dôsledkom dlhodobých váhaní a prianí a ťažko rodiacich sa rozhodnutí. Niekedy sú to rozhodnutia náhle, no určite nie unáhlené. Dnes už napríklad viem, že bolo správne vydať moju prvú zbierku básní. Stalo sa tak už v decembri 2019. Do roku 2020 som vplávala na obláčiku eufórie a šťastia, pretože ku mne prichádzali krásne a úprimné odozvy. Bol to pre mňa zázrak - nemala som ambíciu vydať knihu. Básničky ku mne prichádzali, akoby mi ich niekto posielal zhora a ja som ich len ukladala na papier - pre seba. Náhoda a skvelí ľudia okolo mňa pomohli tej útlej knižôčke na svet. Je to veľký dar, mať okolo seba skvelých ľudí. Niektorí sú pri mne už dlho. Sú ako piliere, ktoré vždy nájdem a opriem sa o ne, keď padám a strácam pôdu pod nohami. Sú so mnou v šťastí, aj v nešťastí. Do môjho života vstúpili aj noví ľudia - vniesli mi do neho nový vietor, nový pohľad na svet, rozšírili môj obzor vnímania a chápania niektorých vecí. Som vďačná aj za vašu priazeň, moji milí čitatelia, ktorú venujete mojej rubrike v týchto novinách. Už takmer päť rokov sa vám v nej prihovám. Teší ma naše spoločenstvo a prepojenie - píšem o bežných starostiach a radoostiach a tie máme takmer všetci rovnaké. Bojujeme s rovnakými sedemhlavými drakmi - niekto viac, niekto menej úspešne. Je treba veriť v šťastné konce, pretože v živote je to naozaj tak - všetko sa raz na dobré obráti.

2. A aké mám Vianoce? Už roky tie isté, no predsa vždy iné. Iné sú, odkedy prišli na svet moje deti... iné sú odkedy nemám rodičov. Vždy pre mňa znamenajú stíšenie, upokojenie, zastavenie. Stretnutia s rodinou, blízkymi. Ako plynú roky, prichádza aj u mňa k hlbšiemu pochopeniu ich významu. Nič na svete nedokáže zmeniť, či pošliapať naše osobné vnímanie, city a pocity - ani komplikovaná situácia týchto dní. Majte všetci krásne Vianoce. Niekedy k tomu stačí naozaj málo. Možno len pochopenie, že ak sme zdraví, tak máme všetko, čo potrebujeme. Alena Borszková

Vianoce sú časom, kedy sa zastavíme a užívame si každú minútu spolu

me na rodičov a starých rodičov. Preto je pre mňa veľmi dôležité sa počas Vianoc na nich spomenúť a pripomenúť si ich v kruhu mojej rodiny. Vyrastal som a celé detstvo som prežil na dedine, preto moju rodinu najviac zaujímajú moje príbehy počas Vianoc, ktoré som prežil so svojimi rodičmi a starými rodičmi, vtedy aj vnútené sú pozorní poslucháči a zabúdajú, že nemajú po ruke tablet alebo mobil. V tomto roku, žiaľ, Vianoce nezažijeme tak, aké sme prežili naposledy, preto aj ja sa počas Vianoc, žiaľ, s mojou rodinou nestretnem. Pekné vianočné sviatky, plné pohody a lásky, želim všetkým členom Slovenského zväzu zdravotne postihnutých a občanom mesta.

Sofia Petranová, úspešná jazdkyňa

1. Aj napriek ťažkej situácii, na ktorú nebol nikto pripravený, bol pre mňa rok 2020 veľmi záživný, poučný a úspešný. Začiatok mojej jazdeckej sezóny 2020 nebol jednoduchý. Tento rok bol môj posledný v kategórii detí. Obmedzovalo sa veľa pretekov a kvalifikácií na Majstrovstvá Slovenska a Európy, na ktoré som sa celý rok pripravovala. Vďaka veľkej podpore pani riaditeľky nášho gymnázia Eleny Kacvinskej a zboru učiteľov, som mala dosť času pripraviť sa a napokon kvalifikácie zvládnuť. Výnimočné boli aj moje narodeniny začiatkom júna, kedy som dostala od rodičov vlastnú kobyľku Alice Im Wonderland, s ktorou sme si hneď padli do oka. Aj vďaka skúsenostiam trénerov sa mi s ňou podarilo vyhrať Majstrovstvá Slovenska v drezúre a tým sme sa kva-

knihu. Najviac milujem atmosféru u mojej starkej vo Zvolene. Vianočné dni u nej sú vždy tie najkrajšie. Jednoduché a voňavé. A koláčiky od nej sú tie najlepšie na svete!

Magdaléna Kalabová, enviroaktivistka

1. Ak by som mala rok 2020 opísať pár slovami, povedala by som, že bol plný výziev, prekvapení a improvizácií. A u nás bol rokom zmien. Prestažovali sme sa z mesta na dedinu, čo považujeme za najpozitívnejšie v tomto roku. Môžeme voľný čas tráviť v záhrade, alebo spoznávaním okolia na bicykloch. Vždy ma potešilo, keď som mohla s Bánovčanmi vymyslieť nejakú enviro-udalosť. Tento rok nám korona zrušila plánovaný festival bez odpadu, ale verím, že o rok sa to podarí. Tento rok nám dal aj mnoho príležitostí zamyslieť sa, čo naozaj potrebujeme.

2. Vianoce trávime s rodinou. Varíme, pečieme, spievame si vianočné pesničky a oddychujeme. Pre mňa tieto sviatky znamenajú oddych od práce a bežných povinností. Veľa času trávime vonku na prechádzkach, hráme stolové hry a čítame knihy. Keďže sa snažíme vytvárať minimálny odpad, tento rok sme si vyrobili náš prvý, no zároveň netradičný vianočný stromček. Ani živý, ani umelý. Použili sme na jeho výrobu len to, čo už máme doma. Je to experiment. Robíme to preto, lebo si uvedomujeme, koľko odpadu len zo samotných stromčekov sa ročne pri Vianociach vyprodukuje. S dcérkou vyrábame ozdoby z dreva, papiera, medovníčkov a šišiek. Žijeme rýchly život a Vianoce sú

2. Jednoznačne s rodinou a blízkymi. Najviac sa vždy teším práve na ten klud a teplo rodinného krbu, kedy človek nechá pracovný rok definitívne za sebou a najzávažnejším „problémom“ k riešeniu sa stáva správne dočutenie zemiakového šalátu a či pika vianočného stromčeku stojí rovno. Vrcholom je potom moment, keď si po dobrej večeri a rozbalení darčkov zoberiem nejakú knižku (pre mňa najväčšou darček) a idem si v pokoji čítať. Taká konštelácia bohorovného kludu sa pošťastí iba raz do roka, na Vianoce...

Ria Gehrerová, ocenená novinárka

1. Takmer všetko, čo sa v roku 2020 stalo, do istej miery súvisí s pandemiou. Ukázala nám, aké veľké medzery dnes máme v zdravotníctve a v školstve a ako sa podobným krízam nevieme prispôbovať tak rýchlo, ako by sme chceli a ako to vedia niektoré iné krajiny. Kríza však mnohých naučila aj to, že je len v našich rukách, aké Slovensko je. Je v rukách mužov a žien pracujúcich v zdravotníctve, v domovoch sociálnych služieb, v samosprávach, v školstve, v politike a ďalších oblastiach. Pozitívnu správou je, že vďaka koronakríze sme spoznali ľudí, ktorí si roky poctivo a so zanietením robili svoju prácu a teraz nám ponúkli svoje skúsenosti. Sú to epidemiológovia, infektológovia, viroológovia či analytici a lekári, ktorých sme doteraz nepoznali. Veľká časť z nich pracuje vo vede a štátnej správe, ktoré na Slovensku nie sú známe tým, že by poskytovali veľkorysý priestor na rozvoj. Budme vďační, že ich máme, pomáhajú nám prežiť.

Spomienky kanadského Slováka

Paula Stacha aj na bánovské Vianoce

Slovák Paul Stacho žije pri Niagarských vodopádoch. Ako si spomína na Vianoce doma a v emigrácii? Oslovila som kanadských Slovákov, aby mi napísali, prečo emigrovali, ako trávajú Vianoce v Kanade a ako si spomínajú na tie naše, slovenské Vianoce. S Paulom sa poznám z evanjelického kostola v Bánovciach nad Bebravou. Je profesionálny fotograf. Svoj životný príbeh nám odкрýva cez spomienky od Vianoc svojho detstva na Slovensku až po tie dnešné v Kanade...

Pomaly to bude už 40 rokov, čo som emigroval cez Rakúsko do Kanady. K emigrácii ma vlastne vyprovokoval vedúci zvláštnych úloh v podniku, kde som pracoval. Časom som prišiel na to, že každé zlo je na niečo dobré. Vtedy by som bol toho dotyčného schopný hádam aj "odstrelit", taký som bol v duchu nahnevaný. Dnes, keby ešte žil, tak mu kúpim fľašku najlepšieho koňaku a idem sa mu každoročne pri návštevách Slovenska poďakovať. Pochádzam z Novák, ale mám prepojenie na Bánovce z matkinej strany. Babka pochádzala z Uhrovcu a dedko z Brezolúpu. Nebohá mamina pochádzala z početnej rodiny - z jedenástich detí. Starí rodičia si pred druhou svetovou vojnou postavili dom a presťahovali sa z Brezolúpu do Bánoviec. Okrem bánovskej babky nemal som možnosť spoznať ostatných starých rodičov. Obdivoval som ju, lebo mala množstvo vnukov a vnučiek, ale na každého pamätala aj na Vianoce. Ako vdova dostávala ani nie 200 korún penzie, ale dokázala byť dobrou hospodárkou a vždy nám niečo doniesol "aj bánovský Ježiško". Boli to drobnosti, ale vtedy sme sa dokázali tešiť z maličkostí. Často mi v mysli prichodia myšlienky aj na jednoduchý, ale zato s veľkou láskou vy-



zdobený stromček u mojej bánovskej babky. Bol som práve na vojenskej prezenčnej službe v Plzni v roku 1975, keď mi babka zomrela a nedostal som povolenie ísť na jej pohreb. Plakal som ako malý chlapec, lebo to bola moja jediná zlatá babka, s ktorou ma spájalo moje nádherné detstvo a vianočné spomienky...

Takisto spomínam na moje prvé Vianoce v emigrácii v neďalekom rakúskom Podersdorfe am See. Bol som smutný, lebo cez deň sme sa išli s nebohým kamarátom, takisto emigrantom, Jožom Bátorom z Biskupíc previezť autom na hranicu Berg - Petržalka. Pozerali sme sa cez ostnatý drôt na domovinu. Ďalej za hranicu sme nemohli. Bol som smutný, lebo okrem dvojročnej vojny to boli moje prvé Vianoce, ktoré som nemohol

tráviť v rodinnom kruhu s rodičmi. Nebolo mi skrátka do spevu na moje prvé Vianoce strávené v emigrácii, no držal som sa Štúrovho hesla: „Naspät' cesta nemožná, napred sa ísť musí.“

A na záver spomienka na moje prvé Vianoce v roku 1982 v Kanade. Mal som obrovskú radosť, lebo na Štedrý večer sa mi podarilo zavolať domov rodičom do Bánoviec nad Bebravou (rodičia sa v tom roku, keď som emigroval, presťahovali z Novák do Bánoviec). Ťažko toto vysvetlím dnešnej "internetovej - smartphonovej generácii". V tej dobe telefonovanie nebola taká jednoduchá záležitosť. Ja som doslovne "sedel" päť hodín pri telefóne, čo som čakal na spojenie s rodičmi. Zavolať som hamiltonskej telefónnej operátorky, tá sa spojila s operátorkou v Montreale. Montreal sa musel

spojiť s centrárou v Prahe. Matička Praha sa musela spojiť s Bratislavou a konečne Bratislava sa spájala s operátorkou v Bánovciach. Ako hovorím, trvalo to päť hodín a dve šťastné minúty vianočných rozhovorov ma vtedy stáli 10 dolárov. Pre zaujímavosť, privyrábal som si vtedy popri škole prácou na farme a zarobil som za hodinu 3 doláre a 25 centov. Telefonovanie v tej dobe bolo veľmi komplikované, drahé, ale mal som z toho takú obrovskú radosť, ako by mi patrila celá zemegula. Bola to doba, keď sme sa dokázali potešiť doslova z maličkostí. Po telefonáte k rodičom na Slovensko som dostal ešte jeden lokálny telefonát od maďarskej rodiny Herczegových, ktorí ma pozvali tráviť Vianoce do ich rodinného kruhu. Emilia a Charly Herczegovi emigrovali v roku 1956 cez Rakúsko do Kanady. Vďaka týmto ľuďom s kresťanským srdcom som sa necítil sám v dalekej cudzine a prežil som nádherné prvé Vianoce v Kanade. Na druhý deň ma zobrali na výlet na Niagaru. Videl som "božskú zimnú nádhernosť" Niagarských vodopádov. Moje poďakovanie smerovalo do oblakov, lebo som v praxi videl, že ak je viera v človeku, tak Pán Boh sa o nás postará nielen na Štedrý deň, ale aj ostatných 365 dní v roku.

Poďakovanie Všemohúcemu patrí aj v roku korony, teda v roku 2020. Tento rok nás mnohému naučil. Mňa naučil väčšej pokore a vážiť si mnohé veci, ktoré sme brali automaticky. Materiálny svet nás dokázal opantať, že sme pozabudli na ten hlavný - duchovný svet. Ja som si viac a viac teraz uvedomil, že som tak požehnaný v mnohých stránkach, že ma čakajú dokonca až dvojice Vianoce počas korony. V decembri naše a v januári ortodoxné (manželku mám Rusku). Skrátka, ja si oproti miliardárovi Billovi Gates dokážem až dvakrát osláviť príchod Mesiáša. Sú to práve Vianoce, keď sa má človek pozastaviť, čo sa vlastne udialo pred dvoma tisícami rokov. Samozrejme, že budeme mať na Vianoce kus domova pri Niagare. Nebude teda chýbať slovenská kapustnica so sušenými dubákmi a klobáskou, kapra vymeníme za lososa, budú oblatky s medom, dokonca sa budú hádzať orechy do kútov, bude aj štamprlík slivovice, ktorá určite bude mať plošnú účinnosť správnej vakcíny, a ryba sa spláchne slovenským pivom Zlatým bažantom. Samozrejme, budú aj modlitby, aby ten nasledujúci rok bol už "bez čínskeho nepotiera". ORA ET LABORA - modli sa a pracuj.

Mária Škultétyová

Mária Škultétyová

Vianoce tam u nás doma

Ten obrus na stole je kolovrátok, čo priadol nite tvojimi prstami, mama.

Ten obrus si ty, moja zlatá priadka, tvoje ruky, čo ho utkali.

Ten obrus je voda v potoku pri kostole, lavička a piest, a slnko na lúke.

Ten obrus ako padlý sneh, to sú Vianoce tam u nás doma.

To je stromček. A na stromčeku ako na jabloni červené jabĺčka a kocky cukru v pozlátku a oriešky a ligotavé anjelove vlásky.

Ten obrus je oteckova modlitba, jedlo na stole, jabĺčka zo sena, sušené slivôčky, med a oblatky od pána rektora.

Ten obrus je otecko a mama, náš Janko a ja a moje detstvo krásne.

Ten obrus je láska a pokoj, je radosť z Ježiška v jasličkách.

Vianočná pošta druhákov

Vianoce sú sviatky pokoja a lásky, strávené v kruhu svojich najbližších. Nie všetci môžu pocítiť lásku a nehu toho druhého. Preto sa tento rok žiaci druhých

ročníkov ZŠ Gorazdova spojili, aby potešili neznámych starkých v domovoch dôchodcov, ktorí toto šťastie nemajú. Babičkám a deduškom totiž začínajú

Vianoce prvým pozdravom na stolčeku. Je to znamenie, že na nich stále niekto myslí. V každej pohľadnici je kúsok nehy, veľa radosti a more lásky našich detí... (zš)



Výtvarné práce žiakov SZUŠ Ars Akademy - modrá atramentová dedina od Hanky Tuchyňovej a farebný betlehem od Olivie Fábryovej

Mikuláš potešil deti aj v Kšínnej



Aj napriek súčasnej nepriaznivej situácii Mikuláš na dobré deti v Kšínnej nezabudol a so svojou družinou na voze s koníkom prejazdil celú dedinu. Podľa reakcií potešil tak nielen mladšiu ale aj staršiu generáciu občanov tejto pohorskej obce... (tb)

Karanténna stanica pred dokončením

Na okraji mesta vzniká nový areál pre odchytených túlavých alebo nechcených psov a mačky. Vybudovaniu karanténnej stanice predchádzal pomerne zložitý proces výberu optimálnej lokality. Zvažovali sa dostupné pozemky a ich vlastníctvo, možnosti napojenia na sieť alebo potreba ich dobudovania, príjazdové komunikácie, a v neposlednom rade lokalita, ktorá nie je v bezprostrednej blízkosti obytnej zóny. Nová stanica sa nachádza pri priemyselnom parku Horné Naštice.

V súčasnosti sú dokončené všetky stavebné práce.



Areál s celkovou výmerou 50 x 15 m disponuje dvomi unimobunkami, ktoré budú slúžiť ako ošetrovňa, zázemie pre personál a sklad krmiva a potrieb. Stanica je napojená na elektrickú energiu, vy-

budovala sa studňa na vodu a žumpa, príjazdová komunikácia a oplotenie areálu. Popri administratívnej časti sa tu nachádza 12 koterčov, zvyšok areálu je určený na voľný pohyb psov.

Vo výbehu sa plánujú ešte terénne úpravy a výsadba zelene, prioritou je však aktuálne dokončiť administratívne procesy, ktoré sú potrebné pre úspešnú kolaudáciu, vrátane schválenia hygienických a veterinárnych požiadaviek, aby sa karanténna stanica mohla uviesť do prevádzky. Príáním pracovníkov mesta i dobrovoľníkov zo zainteresovaných občianskych združení je, aby boli koterce využívané čo najmenej, teda, aby každé zviera našlo predovšetkým bezpečný domov s dlhodobou starostlivosťou.

Tlačová správa mesta

Psi a mačky nie sú darčeky!

V týchto dňoch netrpelivo čakáme na Vianoce. Veľa ľudí podľahne tlaku kúpiť ako vianočný darček psíka alebo mačku. Zvieratá ale nie sú na hranie a častokrát skončia vo veľmi rýchlym čase na ulici, hladné a premrzuté, ako nechcené vianočné darčeky. Potom dostávajú urgentné správy s prosbou o pomoc.

Vhodná starostlivosť o domáceho miláčika stojí nemalé finančné prostriedky a čas. Vlastniť psíka alebo mačku je záväzok na niekoľko rokov, nie počas vianočných prázdnin. Preto si každú kúpu alebo adopciu domáceho miláčika treba dobre zvážiť. Prosíme, nepíšte nám správy typu: „Chceme zobrať mačku alebo psíka nášmu

rodinnému príslušníkovi, resp. kamarátke... ako prekvapenie, či darček!“ Takto adopcia nefunguje. Každý človek si má dobre premyslieť kúpu alebo adopciu zvieratá sám a vybrať si ho podľa svojich preferencií, nie ich dostať darom. Takéto dary zvyčajne nenesú želaný úspech a končia sa nešťastne. Prosíme, správyajte sa zodpovedne!

V mene Bánovských chlpáčov vám prajeme úspešný a šťastný nový rok 2021. Veríme, že bude pre všetkých lepším rokom. Chceme sa vám poďakovať za vašu pomoc v roku 2020, kedy našlo svoj nový domov mnoho chlpáčov. Situácia nebola ani pre nás jednoduchá, a preto si o to viac vážime každú podporu. S. Kucharová

Pre záujemcov cyklistiky a cyklokrosu

Neďaleké Topolčianky sa 5. decembra stali dejiskom Majstrovstiev Slovenska v cyklokrose v rôznych vekových kategóriách. Na takmer trojkilometrovom okruhu sa predstavil aj rodák z nášho mesta Juraj Karas i Bánovčan Štefan Buchel. Starší zo spomenutej dvojice, 35-ročný Juraj Karas prišiel do cieľa na 6. mieste, keď 23 kilometrov dlhé preteky zvládol za 65 minút a 30 sekúnd. Ešte len 18-ročný pretekár Slávie ŠG Trenčín, Štefan Buchel obsadil celkovo 15. miesto. V štartovom poli patril k najmladším.

Majstrovstvá Slovenska očami Juraja Karasa: „Cyklokros je divácky atraktívna technická disciplína, ktorá sa jazdí po skončení pretekovej sezóny v cestnej a horskej cyklistike na jeseň. V tejto okresej covidovej sezóne sme v septembri neverili, že by sa cyklokrosový kolotoč rozbehol.



Na začiatku novembra prišla informácia, že Majstrovstvá Slovenska v cyklokrose by sa mohlo za sprísnených opatrení podať uskutočniť. A tak som ako aktívny pretekár spolu s niektorými zverencami na poslednú chvíľu povytahovali cyklokrosové bicykle a upravili zameranie prípravy na deň D. Piateho decembra sme sa dočkali vy-

túženého štartu v Topolčiankach za pekného jesenného počasia, kedy sme najprv ráno absolvovali antigénové testovanie. I keď už vekom môžem súťažiť v masters - veteránskej kategórii, neustále sa darí zvyšovať výkonnosť a tak je pre mňa atraktívnejšie porovnávať sa s elitnou kategóriou. Štart v hodinovom zápolení som pokazil a bol som nútený

sa v silnom vetre prebijať z posledných miest. Stíhacou jazdou a stupňovaným tempom sa mi podarilo prepracovať na šieste miesto, piate miesto v Elite. Titul obhájil Matej Ulík z Expres CZ-Tufo Team Kolín. V disciplíne, na ktorú sa nešpecializujem a je pre mňa len jesennou zábavkou na spestrenie prípravy a predĺženie sezóny, je to výsledok, s ktorým môžem byť spokojný.“ Rodák z nášho mesta Juraj Karas by rád vyzval rodičov alebo samotné deti a mládež od 8 do 16 rokov, ktorí by sa chceli venovať aktívnej horskej, cestnej cyklistike alebo cyklokrosu, aby ho kontaktovali alebo jeho asistenta pre Bánovce Rastislava Porubčana. Už ďalšiu sezónu môžu byť súčasťou športovej prípravy a cyklistického PROefekt BN tímu. Kontakty: karas@proefekt.sk, 0902 210 966, proefektbn@gmail.com, 0905 433 575.

(aj, jk)

Obec Miezgovce, Obecný úrad Miezgovce č. 64, 957 01, IČO 00 310 760, vyhlasuje podľa § 281 až § 288 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. a podľa § 9a ods. 1 písm. a) zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí **obchodnú verejnú súťaž o najvhodnejší návrh na uzatvorenie kúpnej zmluvy, predmetom ktorej je predaj pozemku v obci Miezgovce, C-KN parc. č. 215, vo výmere 162 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, zapísanom na LV č. 400, pre katastrálne územie Miezgovce. Návrhy môžu záujemcovia zaslať do 8.1.2021, do 10:00 h na adresu: Obec Miezgovce, Obecný úrad č.64, 957 01. Rozhodujúci je dátum doručenia návrhu v podateľni vyhlasovateľa. Vyhlásenie a podmienky obchodnej verejnej súťaže sú zverejnené na úradnej tabuli obce a webovej stránke: www.miezgovce.sk a www.slovensko.sk.**

Dnes píše Zuzanka

Priznám sa vám - mala som už napísaný posledný „rozlúčkový“ príspevok. Bola som rozhodnutá uzavrieť rubriku, poďakovať, rozlúčiť sa. Nie preto, že nemám už o čom písať. Inšpirácie sú všade okolo mňa. Len sa mi zdalo, že už je čas. Dostal sa mi však do ruky zošit a v ňom vystrihnuté a nalepené moje články. „Toto fakt robíte?“ pýtam sa s úžasom. „Áno, Zuzanka. Nemám ich tu všetky... len tie pre mňa najkrajšie. Vraciam sa k nim, keď to potrebujem,“ znela odpoveď. A tak som sa rozhodla - zostanem tu ešte s Vami. Prežité krásne Vianoce - v zdraví a v pokoji, v rámci možností oslávte primerane Silvestra a potom šťastnou nohou vykročte do nového roka. Toho šťastného - dvetisícdvadsiateho. (zb)

Okresný súd

Bánovce nad Bebravou oznamuje, že od 01.01.2021 sa úradné hodiny menia nasledovne:



podateľňa - prijímanie podaní

pondelok 7,00 - 11,30 hod. a 12,00 - 15,00 hod.
utorok 7,00 - 11,30 hod. a 12,00 - 15,00 hod.
streda 7,00 - 11,30 hod. a 12,00 - 17,00 hod.
štvrtok 7,00 - 11,30 hod. a 12,00 - 15,00 hod.
piatok 7,00 - 11,30 hod. a 12,00 - 13,00 hod.

informačné centrum súdu

pondelok 8,00 - 11,00 hod.
utorok 8,00 - 11,00 hod. a 12,30 - 13,30 hod.
streda 9,00 - 11,00 hod. a 12,30 - 17,00 hod.
štvrtok 8,00 - 11,00 hod. a 12,30 - 13,30 hod.
piatok 8,00 - 11,00 hod.

TEXTOVÁ INZERCIA

- Hľadám pozemok na výstavbu rodinného domu - Bánovce nad Bebravou, Dolné Ozorovce, Horné Naštice (700 -1200 m²). Tel. 0905 962 734.
- Kvalitné ruské uhlie, aj ekohrášok, doprava k Vám domov. Tel. 0948 343 530.
- Predám pascu na líšky. Tel. 0949 282 417.

!!!ČOSKORO OTVÁRAME!!!

- Maderoterapia tela
- Maderoterapia tváre
- Profesionálne nástrekové opálenie - BakeFake
- Body Wraps Slím
- Body Wraps Anticellulitide



Objednávky 0907 350 989 *Salón Beauty&Body*

Salón sa nachádza v Zdravotnom stredisku Zornica - Textilná 4

Partizánska 44, Bánovce nad Bebravou

výroba pečiatky

reklamy pečiatky

výroba do 10 minút

vizitky-nálepky-banery

Tlač rozmerov: A3, A2, A1, A0

Peter Bačko | www.cosmos.sk | 038/760 4960

Mestské kultúrne stredisko

Vám praje požehnané
a v pokoji prežité vianočné sviatky
a úspešný vstup do nového roka 2021



Zamestnancom značky Fritzmeier

Vedenie spoločnosti FMB s.r.o. ďakuje Vám,
svojím verným zamestnancom, za to,
že stojíte aj v týchto neľahkých časoch pri nás
a pomáhate nám plniť naše poslanie.
Prajeme Vám príjemné prežitie vianočných sviatkov
v kruhu svojich najbližších, veľa zdravia
a úspechov v novom roku 2021.



Na tomto javisku
sme sa už
snažili,
trápili,
smiali sa
a
boli spolu.

**A budeme zasl
PF 2021 ZUŠ DK**



Janka Matušku 766/19, 957 01, Bánovce nad Bebravou,
tel.: 0948 274 743, www.kulturabn.sk

**BÁNŔVSKÉ
NOVINY**

MSKS HĽADÁ NOVÉHO KOLEGU/KOLEGYŇU NA POZÍCIU: ŠÉFREDAKTOR/KA BÁNŔVSKÝCH NOVÍN

NÁPLŇ PRÁCE:

- príprava autorských článkov z oblasti spravodajstva a verejného života v meste a okrese Bánovce nad Bebravou
- práca na webe a sociálnych sieťach
- technickú prípravu novín
- fotografovanie
- obchodná činnosť súvisiaca s inzerciou
- redigovanie
- výber fotografií
- návrh vizuálov a zalomenia strán
- príspevkov a editovanie textov

PONÚKAME:

- stabilné pracovné miesto
- časovú flexibilitu práce

OČAKÁVAME:

- samostatnosť a zodpovednosť
- komunikatívnosť a kreativitu
- záujem a prehľad v dianí v regióne
- vysokú úroveň štylistiky a slovenskej gramatiky

POŽIADAVKY NA UCHÁDZAČA:

- min. stredoškolské vzdelanie s maturitou
- vzdelanie v odbore žurnalistiky, resp. masmédiu alebo min. 1 ročná prax v odbore
- Microsoft Word - pokročilý
- Microsoft Excel – základy
- vodičský preukaz skupiny B

Nástup: od 1. 2. 2021

Platové ohodnotenie: 750 €/ brutto

Svoj životopis pošlite na info@kulturabn.sk do 10. 1. 2021



Odpad?

- ✓ vyvezieme a spracujeme
- ✓ rýchlo a za super ceny
- ✓ volajte 0914 327 411
- ✓ www.tedos.sk

tedos ENVIRO

Mesto Bánovce nad Bebravou zverejňuje zámery:

- **Nájom pozemkov z dôvodu hodného osobitného zreteľa** - Mesto Bánovce nad Bebravou ako prenajímateľa MVL AGRO, s.r.o., sídlo: Malé Chlievany 67, 957 01 Bánovce nad Bebravou, IČO: 34135286, ako nájomca pozemkov zapísaných na LV č. 1301, LV č. 3679, LV č. 1726 k. ú. Bánovce nad Bebravou; zapísaných na LV č. 206 k. ú. Malé Chlievany; zapísaných na LV č. 211, LV č. 511, LV č. 644 k. ú. Horné Ozorovce, na poľnohospodárske účely.
- **Ponuka na nájom nebytového priestoru nachádzajúceho sa na prízemí v budove ZUŠ Dezidera Karďosa**, Novomeského 3, 957 04 Bánovce nad Bebravou o celkovej podlahovej ploche 72,40 m² na účel: realizácia vzdelávacích, umeleckých a kultúrnych aktivít.

Bližšie informácie získate na stránke mesta: <https://uradnatabula.banovce.sk> v časti Verejná vyhláška, úradná tabuľa Mesta Bánovce nad Bebravou.

*Az vianočné zvony zazvonia, dĺhcie Vám doma zazvonia,
zahodte všetky trápenia a starosti,
užite si vianočné sviatky v štasti a radosi.
Prajú redakcie Bánovského televízneho vysielania
a Bánovských novín*

**BÁNŔVSKÉ
NOVINY**

*Ďakujeme všetkým zákazníkom a obchodným partnerom za prejavení dôvery.
Prajeme pokojné a požehnané Vianočné sviatky
v kruhu rodiny a priateľov.
Do nového roka 2021, Vám želáme veľa zdravia, štastia,
osobných a pracovných úspechov.*

ekodiel
tvár betónu

tvoríme pevný základ Vašho domova

Sme tu pre vás
v najťažších chvíľach

POHREBNÁ SLUŽBA

tedos

Zabezpečujeme komplet
pohrebné služby

non-stop

0911 132 630

vlastná výroba

živých vencov a kytíc

0914 327 411

pohrebnictvo@tedos.sk